

ZACHOWANE EGZEMPLARZE Z BIBLIOTEK POLSKICH WAZÓW

Poszukiwania biblioteczne zmierzające do ustalenia liczby zachowanych do dziś książek należących do Zygmunta II i jego synów, które przeprowadzałam w latach 1984-1987, doprowadziły do następujących wyników: w sumie odnalazłam 154 tytuły (3 dublety) w 149 woluminach, w tym 5 rękopisów. Wśród zachowanych egzemplarzy znajdujemy 36 poloników, w tym 13 utworów dedykowanych. Najwięcej egzemplarzy Wazów znajduje się w bibliotekach szwedzkich (103 tytuły) i polskich (48 tytułów)¹.

Nie wszystkie egzemplarze mogłam zobaczyć. W bibliotekach zagranicznych udało mi się dotrzeć tylko do książek Wazów znajdujących się dziś w Bibliotece Uniwersyteckiej w Lund, gdzie opisałam 60 tytułów. Z pozostałych bibliotek otrzymałam informacje o proveniencji, odbitki lub przerysy superekslibrisów. Książki odziedziczone przez Zygmunta III po Zigmuncie Augustcie, znajdujące się w Uppsali, mogłam opisać dzięki udostępnieniu mi przez Panią Profesor A. Kaweczką-Gryczową maszynopisu katalogu wydanego drukiem w 1988 r.² Informacje o trzech książkach znajdujących się w Bibliotece Uniwersyteckiej w Wilnie oparłam na pracach E. Laucevičiusa i V. Kisarauskasa³.

Zachowane do dziś w bibliotekach polskich egzemplarze przebadalam w Bibliotece Narodowej, Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego, Bibliotece Jagiellońskiej i Bibliotece Kapitulnej w Łowiczu. Z pozostałych bibliotek otrzymałam informacje o proveniencji i fotografie lub przerysowane ołówkiem superekslibrisy⁴. Opisy zachowanych egzemplarzy porównałam z opisami zawartymi w ważniejszych bibliografiach lub drukowanych katalogach, z powołaniem na nie.

Na podstawie zachowanych do dziś egzemplarzy można powiedzieć, że jest to zbiór dzieł z różnych dziedzin wiedzy, w których znajdujemy wiele pięknych wydań⁵. Podobnie jak w innych współczesnych księgozbiorach jest kilka introligatorskich klocków. W jednym woluminie oprawiano najczęściej 2-5 tytułów. Zachowane egzemplarze stawiają Zygmunta III i jego synów w gronie prawdziwych bibliofilów. Dbali oni zarówno o zawartość treściową jak i szatę zewnętrzną swych książek. Oprawy egzemplarzy Wazów oceniane są przez badaczy bardzo wysoko⁶. Zygmunt III był estetą. lubił piękno kształtu i barwy, starał się nadać własnym książkom cechy niepowtarzalności przez wykwintną oprawę. Jego oprawy odznaczają się wysokimi walorami i odzwierciedlają poczucie piękna i zmysł artystyczny. Nie znamy nazwisk introligatorów pracujących dla Zygmunta III, ale możemy przypuszczać, że pracowali oni pod kierunkiem króla, który prawdopodobnie sam projektował niektóre oprawy. Nabytki Zygmunta III były oprawiane w skórę (sza-

gryn, marokin, safian) czerwoną, czerwono-brązową, brązową i pergamin koloru kości słoniowej. Oprawy różnią się złoceniami i różnorodnością stosowanych ornamentów. Wspólną cechą wszystkich opraw Zygmunta III jest superekslibris herbowy, Snopek Wazów. Herb Wazów znajduje się najczęściej w sercu polowym małej tarczy z herbami Szwecji i Gotlandii, która jest umieszczana na większej czteropolewej tarczy z herbami Polski i Litwy. Superekslibris umieszczony jest zawsze na przedniej okładce i nie zawsze na tylnej okładce. Od roku 1601, tj. od otrzymania orderu Złotego Runa, Zygmunt III ozdabiał książki superekslibrisem herbowym okolonym łańcuchem orderu Złotego Runa.

Adam Heymowski wyróżnił pięć odmian opraw książek Zygmunta III wykonanych w Polsce i trzy oryginalne luksusowe oprawy donacyjne wykonane we Włoszech⁷. Superekslibrisy wykonane w Polsce zmieniły się w miarę upływu lat następująco:

1. na tarczy koronnej z Orłem Polski umieszczano herb Wazów,
2. na tarczy czteropolewej, ostro zakończony, z herbami Polski i Litwy umieszczano małą tarczę z herbami Szwecji i Gotlandii, w sercu polowym znajdował się herb Wazów,
3. tarcza podobna do poprzedniej okolona łańcuchem orderu Złotego Runa,
4. tarcza owalna z herbami Polski, Litwy, Szwecji i Gotlandii; w sercu polowym herb Wazów, z orderem Złotego Runa. Różni się od dwóch poprzednich elementami kompozycyjnymi w stylu barokowym,
5. tarcza owalna w stylu barokowym, bardzo ozdobna, na środku herb Wazów.

W Bibliotece Uniwersyteckiej w Lund zachowała się unikalna oprawa dzieła P. Ribadeneiry posiadająca kolorowy (niebiesko-żółty, biało-czerwony) superekslibris Zygmunta III okolony łańcuchem orderu Złotego Runa. Superekslibris umieszczony jest na przedniej i tylnej okładce, wokół stylizowane obramowania; ozdobny grzbiet, złoczone karty.

Na niektórych oprawach książek Zygmunta III, na przedniej okładce, wytłaczano nad superekslibrisem tytuł dzieła a pod superekslibrisem rok oprawy. Część książek, wszystkie zachowane dzieła medyczne, oprawiano w pergamin koloru kości słoniowej i ozdabiano je superekslibrisem na przedniej i tylnej okładce. Oprawy te w porównaniu z oprawami ze skóry są bardzo skromne. Niektóre egzemplarze oprawiane w skórę zaopatrywano w ozdobne klamry i srebrne okucia na narożnikach. Część książek oprawianych w pergamin zawiązywano skózanymi rzemykami.

Zygmunt III posiadał także kosztowne oprawy pokryte srebrem, zdobione emalią i złotem. Taką oprawę ma *Brewiarz Zygmunta III*. Ponadto w posiadaniu Zygmunta III były piękne oprawy książek rodziców, Jana III Wazy i Katarzyny Jagiellonki oraz luksusowe oprawy egzemplarzy z biblioteki Zygmunta Augusta. Książki Zygmunta Augusta były najczęściej podpisywane: „Ex libris Sereniss. Principis”, co zostało mylnie zinterpretowane przez niektórych autorów podających, że Zygmunt III zaopatrywał swe książki ekslibrisem⁸. Oprawy włoskie posiadają egzemplarze ofiarowane Zygmuntowi III przez papieży (*Annales Ecclesiastici... C. Baroniusa* i *Revelationes Sanctae Brigittae* z 1606 r.).

Oprawy książek Władysława IV i Jana Kazimierza w dużej mierze przypominają oprawy książek ich ojca. Przypuszczalnie pracowali dla nich introligatorzy

Zygmunta III lub ich uczniowie, którzy stosowali te same tłoki. Egzemplarze oprawiali w skórę czerwoną lub brązową oraz kremowy i czerwony (purpurowy) pergamin. Centralną ozdobą opraw był superekslibris herbowy umieszczony na przedniej i tylnej okładce. Książki Władysława IV nabyte w okresie, kiedy był królewiczem, opatrzone były napisem: „Ex libris Ser^mi Principis Vladislaⁱ” lub oprawiano je w pergamin. Na przedniej okładce wytłaczano napis: „VSP” (*Dell'introduzione alla politica... P. Andrea*).

Do dziś zachował się egzemplarz luksusowej oprawy wykonanej dla Władysława IV jako królewicza (*Iuris universi conclusio... K.K. Niszczyckiego*). Dzieło jest oprawione w purpurowy safian. Na przedniej okładce znajduje się wytłoczony stylizowany duży orzeł w koronie, na którym umieszczono czteropółową tarczę z herbami Szwecji i Gotlandii. W sercu połowym widnieje mała tarcza z herbem Wazów.

Dziś znamy dwie oprawy egzemplarzy Jana Kazimierza (*Disputationibus methaphysicae... P. Comitibus* i *Opere spirituali... G della Croce*). Obie książki oprawione są w pergamin i ozdobione superekslibrisem herbowym z orderem Złotego Runa.

Karol Ferdynand nowe nabytki oprawiał w kremowy pergamin i ozdabiał je superekslibrisem herbowym. Do dziś zachowały się dwie odmiany opraw książek tego królewicza. Jedna z nich posiada wytłoczony na tarczy duży Snopek Wazów. Nad kartuszem znajduje się korona, a u dołu order Złotego Runa. Wokół stylizowane ornamenty roślinne. Na górze, na wysokości korony znajdują się wytłoczone inicjały „C.F.P.P.” (*Examen episcoporum... Venero y Leyva* i *De bello Cyprio... A.M. Gratianusa*). Druga oprawa jest skromniejsza. Na przedniej i tylnej okładce znajduje się wytłoczony bardzo duży Snopek Wazów bez korony i orderu Złotego Runa. Wokół wytłoczone inicjały „C.F.P.P.” (*Meissnische Land... P. Albinusa, Doctrina temporum... D. Petaviusa* i *Romanorum antiquitatum... J. Rosina*). Na podstawie znanych dziś egzemplarzy Karola Ferdynanda należy przypuszczać że, podobnie jak Zygmunt III, nie posiadał on ekslibrisu, jak to sugerują niektórzy autorzy⁹.

Trudno dziś stwierdzić, w jakim stopniu były wykorzystywane książki Wazów. Prawdopodobnie nie zamykali zazdrośnie swych zbiorów; korzystali z nich sami, członkowie ich rodzin, nauczyciele i wychowawcy dzieci królewskich, liczny sztab sekretarzy i urzędników dworskich, bibliotekarze i lekarze królewscy oraz artyści upiększający rezydencje królewskie. O korzystaniu z książek świadczą ślady lektury pozostawione na niektórych egzemplarzach¹⁰. Są to podkreślenia pewnych fragmentów tekstu i uwagi pisane na marginesach. Być może, że owe ślady lektury były robione ręką późniejszych właścicieli, ale tego dziś nie można jednoznacznie stwierdzić.

Przypisy

¹ Artykuł niniejszy jest fragmentem mojej pracy doktorskiej pt. *Książka na dworach Wazów w Polsce* napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. B. Bieńkowskiej, Warszawa 1989 (maszynopis w Oddziale Rękopisów BUW i Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UW); O poszukiwaniach egzemplarzy Wazów napisałam artykuł: *Stan badań nad księgozbiorem Wazów, Z badań nad polskimi księgozbiorem historycznymi* T. 12: 1992 s. 123-136.

² A. Kawecka-Gryczowa, *Biblioteka ostatniego Jagiellona*, Wrocław 1988.

³ E. Laucevičius, *XV-XVIII a knygu, irišimai Lietuvos bibliotekose*, Wilno 1976, s. 117; V. Kisarauškas, *Lietuvos knygos ženklai 1518-1918*, Wilno 1984, s. 51, 158, 166.

⁴ Wiele informacji zawdzięczam uprzejmych odpowiedziom drogą korespondencji, za co składam serdeczne podziękowanie wszystkim osobom i instytucjom, które wykazały zrozumienie dla mojej pracy.

⁵ Zawartość treściową oraz stronę typograficzną zachowanych egzemplarzy omówiłam w artykule: *Próba rekonstrukcji księgozbiorów Wazów, Z badań nad polskimi księgozbiorami historycznymi* (w druku).

⁶ O. Walde, *Storhetstidens litterära krigsbyten*, t. 2, Uppsala 1920, s. 91; A. Heymowski, *Reliures armoriées polonaise de l'époque des Jagellon et des Vasa dans les collection suédoises*, W: *VIIIe Congrès International des Bibliophiles. Varsovie, 23-29 juillet 1973*, Varsovie 1985, s. 150-151.

⁷ Tamże, s. 150-151.

⁸ Z. Skorupska, *Zygmunt III, W: Słownik pracowników książki polskiej. Supl.*, Warszawa 1986, s. 245.

⁹ J. Długosz, *Waza Karol Ferdynand*, op.cit., s. 228.

¹⁰ Spis, poz. 30, 90, 98.

SPIS ZACHOWANYCH DO DZIŚ EGZEMPLARZY Z BIBLIOTEK POLSKICH WAZÓW*

- 1* *Aetius Amidenus, De cognoscendis et curandis morbis sermones sex iam primus in lucem editos...*
Basel, in officina Frobeniana, 1533, 2°
Panzer VI, 294.
Lund BU Fol.Klas.Grek.
Oprawa: Pergamin koloru kości słoniowej. Na przedniej i tylnej okładce złożony superekslibris herbowy Zygmunta III z orderem Złotego Runa.
O.Walde II, 87.
- 2* *Albinus Petrus, Meissnische Land und Berg-Chronica...* Dresden, (bey Gim. Bergen), 1589-1590, 2°
Short Catalogue, 17.
Lund BU Hist.Tysk.
Oprawa: Pergamin kremowy. Na przedniej okładce superekslibris Karola Ferdynanda z wytłoczonymi inicjałami: „C.F.P.P.”
O.Walde II, 83.
- 3* *Andrea Petrus, Dell'introduzione alla politica...* Anversa, appresso Joachimo Tregnefio, 1614, 8°
Lund BU Filos.Statsl.
Oprawa: Pergamin kremowy. Na przedniej okładce wytłoczone inicjały: „VSP”, na tylnej okładce wytłoczony herb Wazów.
Prow.: Na k.tyt. ręczny napis: „Ex libris Ser^{mi} Principis Vladislai”.
O.Walde II, 88.
- 4 *Antiphonarium Sacrosanctae Romanae Ecclesiae integrum et completum.* Venetiis, apud Pe. Lichtenstein, 1554, 2°
Uppsala UB (64.15)
Prow.: 1. Biblioteka Zygmunta Augusta.
2. „Ex libris Serenise. Prin/cip/ſis” (Zygmunta III).
O.Walde II, 86, A.Kawecka-Gryczowa, poz. 526.
- 5 *Athanasius Magnus, Opera in quattuor tomos distributa, quorum tres sunt a Petro Nannio Alemariano ad Graecorum exemplarium...* Basileae, ex off. Episcopiana, 1564, 2°
Graesse I, 243.
Västerås Stadsbiblioteket

* Gwiazdką oznaczyłam egzemplarze, które widziałam.

Prow.: 1. „Ex Biblio: Sereniss. Regis Sigismundi”. (Zygmunta III).
2. „Ex Bibliotheca Caroli Frider. Muhrbeck. Carolicor 1776”.

6* Athanasius Magnus, *Opera quae reperiuntur omnia in duos tomos tributa...* (Heidelberg), ex officina Commeliniana, 1601, 2°
Graesse I, 242.

Lund BU Teol.Kyrko-Grek.

Oprawa: Skóra brązowa. Na przedniej okładce wytłoczony złotem superekslibris herbowy Zygmunta III z orderem Złotego Runa.
O.Walde II, 86.

7 Augustinus Aurelius, *Operum...* T. IV-IX-X. Parisiis, per Dionysius Duvallius, 1586, 2° (2 wol.)
Graesse I, 253.

BGdańska PAN

Oprawa: Skóra czerwona o silnym groszku (marokin) zdobiona złożonymi tłoczeniami (motywy roślinne i geometryczne). Na przedniej okładce wytłoczony superekslibris herbowy Zygmunta III. Tylna okładka ozdobiona wytłoczonym wizerunkiem Madonny z Dzieciątkiem, nad którą dwa anioły trzymają koronę.

Prow.: 1. „Ex libris Congregationis Missionis Domus S. Adalberti”.

2. „Andreae Corsz C V”.

Z. Nowak, 23-46.

8 Baronius Caesar, *Annales Ecclesiastici*, T. XI, Romae, ex Typ. Vaticana, 1605, 2°
Estr. 12, 366.

Västerås Stadsbiblioteket

Oprawa: Skóra czerwona (marokin) zdobiona złożonymi tłoczeniami. Na przedniej okładce wytłoczony złotem superekslibris herbowy Zygmunta III.

O.Walde II, 91.

9* Barozzi Giacomo da Vignola M., *Le due regole della prospettiva pratica...* Roma, per Francesco Zanetti, 1583, 2°

BMC 19, 363.

BN XVI.F.3178

(współopr. z: Pomodoro Giovanni, *Geometria pratica...* poz. 115)

10* Bartholomaeus Angelicus, *Liber de proprietatibus re(rum)...* Ordinis Minorum. Argentine, (G. Husner), 1505, 2°

Short Catalogue, 67.

BUW 28.6.8.11.

Oprawa: Skóra koloru kości słoniowej. Zachowała się tylko przednia okładka.

Prow.: 1. „Ser(enissimi) Principis Caroli Ferdinandi”.

2. Biblioteka Załuskich.

11* Bassianus (Bassiani) Landus Placentini, *Iatrologia. Dialogi duo in quibus de universae artis Medicae...* Basileae, ex officina Ioannis Oporini, 1543, 4°

Short Catalogue, 482.

Lund BU Med.Allm.Rar.Saml.

Oprawa: Pergamin koloru kości słoniowej. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony superekslibris Zygmunta III z orderem Złotego Runa.

O.Walde II, 87.

12* Bayer Johann, *Uranometria...* Augustae Vindelicorum, excudit Christophorus Mangus, 1603, 2°
Graesse I, 314.

Lund BU Astron.Stellar.

Prow.: 1. „Ex libris Niewiescinski a. 1605”.

2. „Ser^{mi} Principis Ferdinandi”.

O.Walde II, 74.

13 Bellarmino (Bellarminus) Robert, *Disputationes...* De controversiis Christianae fidei. Ingolstadii, ex officina typographica Davidis Sartorii, 1588, 2°

- Graesse I, 326.
BSem.Duch. Lublin
Oprawa: Skóra czerwona zdobiona złotymi ornamentami. Na przedniej okładce wytłoczony złotem superekslibris herbowy Zygmunta III. Nad superekslibrisem wytłoczony napis: „DISPUTATION. BELLARMINI”. Pod superekslibrisem: „TOMUS PRIMUS 1590”.
Prow.: 1. „Conventus Cracouiensis Carmelitani...” (nieczytelnie).
- 14* Bellici Giovanni Battista, *Nova inventione di fabricar fortezze di varie forme...* Venetia, appresso Roberto Mietti, 1592, 2°
BN XVI.F.3178
(współopr. z: Pomodoro Giovanni, *Geometria pratica...* poz. 115).
- 15 Bembus Matheus, *Pastor viligans sive ars regendi animas...* Cracoviae, in officina Andreae Petricovii, 1618, 4°
Estr. 12, 458-459.
Berlin Staatsbk
Oprawa: Pergamin koloru kości słoniowej. Na przedniej okładce wytłoczony superekslibris herbowy Zygmunta III.
Prow.: 1. „Conwent. Posn. Pro.”
2. „Inscriptus Catalogo librorum Coll. Posnan. Soc^{tis} Jesu 1627”.
„Józef Jan Lewandowski ofiarował ją biskupowi gnieźnieńskiemu Józefowi Cybichowskiemu 1868”.
- 16* Bernardus (Sanctus), *Opera omnia*. Parisiis, 1602, 2°
Lund BU Teol.Medelt.
Oprawa: Skóra czerwona (safian). Na przedniej okładce wytłoczony złotem superekslibris herbowy Zygmunta III. Nad superekslibrisem napis: „Divi Bernardi”, pod superekslibrisem: „Opera omnia”. Na tylnej okładce wytłoczony wizerunek Madonny. Na obu okładkach wytłoczono w narożnikach wyobrażenia czterech Ewangelistów. Dzieło zamykają dwie ozdobne metalowe klamry.
O.Walde II, 88.
- 17 Bertachinus Ioannes: *Tractatus de episcopo... cui non incommoda sunt annexa summaria...Preposito perutili Repertorio... Receditur Lug(duni) per Ben. Bonnyin*, 1533, 8°
IAur 117.967.
Uppsala BU Bokband 1500-t. Polen 2 adl.a.
Prow.: 1. Biblioteka Zygmunta Augusta.
2. „Ex libris Serenissimi Principis” (Zygmunta III).
O.Walde II, 59; A.Kawecka-Gryczowa, poz. 60.
- 18* Bertrandus Stephanus, *Volumen primum Consiliorum ...* Lugduni, exc. Claudius Servanius, 1560, 2°
IAur 121
Lund BU Fol.Jur.
Oprawa: Skóra brązowa. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony superekslibris herbowy Zygmunta III z orderem Złotego Runa.
- 19* Binius Severinus, *Concilia generalia et provincialia, graeca et latina...* T. 1-4. Coloniae Agrippinae, sumptibus Antonii Hierati, apud Joannem Gymnicum et Antonium Hierat, 1606, 2° (6 wol.)
Graesse II, 244.
Lund BU Kyrkokat.Concil. (Fol.)
Oprawa: Skóra brązowa. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony superekslibris herbowy Zygmunta III z orderem Złotego Runa.
O.Walde II, 88; Heymowski, s. 151, 159.
- 20* Boccalini Traiano, *Originali fatiche di Traiano Boccalini sopra Cornelio Tacito consecrate al gloriosissimo et potentissimo Vladislao Re di Polonia, et Svetia da Frat'Aurelio Boccalino suo vnico figlivoło*. 4° rkps
BN III 6826
Oprawa: skóra czerwona ze złotymi ornamentami. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony superekslibris Władysława IV.
Prow.: 1. Adam Kazanowski.

2. „Adam Tytlewski”.
  3. Biblioteka Potockich w Wilanowie.
Sigismund Vasa, 125, poz. 210.
- 21 Bock (Tragus) Hieronymus, *Kräuter Buch. Darin Unterscheid, Würckung und Namen der Kreüter, so in Deutschen Landen wachsen...* Strassburg, Wend. Rihel, 1546, 2°
IAur 120 587.
Uppsala BU Bot. fol.Deskr.allm.
Prow.: 1. Biblioteka Zygmunt Augusta.
2. „Ex lib. Serenis-i Prin-is” (Zygmunt III).
O.Walde II, 86; A.Kawecka-Gryczowa, poz. 690.
- 22* Bosio Giacomo, *Dell'istoria della sacra religione...* Roma, appresso Guglielmo Faccioto, 1602, 2°
Brunet I, 1124.
Lund BU Kyrkohist.Andl.Ord.
Oprawa: Pergamin koloru kości słoniowej. Na przedniej i tylnej okładce złożony supereklibris herbowy Zygmunt III z orderem Złotego Runa.
O.Walde II, 88.
- 23* Bracelli Jacobus, *De bello neapolitano, libri sex...* Hagenaes, per Johannem Secerium, 1530, 8°
Brunet I, 1196.
Lund BU Hist.It.
Oprawa: Pergamin koloru kości słoniowej. Na przedniej i tylnej okładce złożony supereklibris herbowy Zygmunt III z orderem Złotego Runa.
O.Walde II, 88.
- 24* Brahe Tycho, *Epistolarum astronomicarum libri*. Norimbergae, apud Levinum Hulsium, 1601, 4°
Brunet I, 1191.
Lund BU Astron. Allm.
Oprawa: Pergamin kremowy.
Prow.: 1. „Danieli Casimiri Crucius”.
2. „Ex libris Serenissimi Principis Caroli Ferdinandi”.
O.Walde II, 76.
- 25* Breviarum Romanum, *Ex decreto Sacrosanctii Consilii Tridentini restitutum...* Antverpiae, ex officina Plantiniana, apud viduam et filios Ioannis Moreti, 1614, 2°
Lund BU Teol.Litur. Rom.Kat.(Fol.)
Oprawa: Skóra brązowa tłoczona złoceniami.
Prow.: 1. „Ex libris Seren^{smi} Principis Caroli Ferdinandi”.
O.Walde II, 82.
- 26 „Brewiarz Zygmunt III”, Cristoforo Majorana(?) i Matteo Felice (szkoła neapolitańska), między 1471-1476. Pergamin, rkps
BCzart. sygn. rps. 1211
Oprawa: Deski pokryte czerwonym aksamitem. Przednia okładka ozdobiona plakietkami z emalii przezroczystej na srebrze. Siena XIV/XV w.
Prow.: 1. Papież Sykstus IV.
2. Zygmunt III od r. 1621.
3. Stanisław August Poniatowski.
4. Tadeusz Czacki.
5. Adam Jerzy Czartoryski od r. 1816.
Sztuka dworu Wazów w Polsce, s. 68-69, poz. 124; S. Komornicki, s. 22-23.
- 27* Brigitta (Sancta), *Revelationes Sanctae Brigittae*. Lübeck, Bartholomaeus Gothan, 1492, 2°
Brunet I, 1259.
BN Inc. F.1192
Oprawa: Skóra brązowa cieleca tłoczona w drobny wzór tworzący bordiurę złożoną z pasów ornamentu kandelabrowego. Pośrodku pięciopoliowa tarcza z herbami Szwecji, Gotlandii i Wazów w kolorach: złotym, niebieskim, czerwonym i białym. Obok wytłoczonymi inicjałami „IR”. Oprawa pochodzi z 1568 r.

- Prow.: 1. Biblioteka Jana III Wazy. „Ex Bibliotheca Ioannis Tertii Regis Svaeciae. Inscriptus Catalogo Joan Co: a Tarnow”.
2. (Biblioteka Zygmunta III).
3. Biblioteka Tarnowskich w Dzikowie.
Sigismund Vasa, s. 50, poz. 14.
- 28 Brigitta (Sancta), *Revelationes S(anctae) Brigittae*. Romae, 1606, 2°
Skokloster
Oprawa: Skóra czerwona (marokiny). Oprawa donacyjna, włoska. Pośrodku dwie czteropolewe tarcze typu hiszpańskiego unoszące koronę królewską okolone łańcuchem orderu Złotego Runa. Na tarczy prawej z herbami Polski i Litwy w środku umieszczono herb Wazów. Podobnie na czteropolewej tarczy szwedzkiej z herbami Szwecji i Gotlandii znajduje się herb Wazów. Egzemplarz ofiarowany Zygmuntovi III przez Pawła V.
Prow.: 1. Zygmunt III. Ręcznie pisana dedykacja Zygmunta III dla Karola Ferdynanda.
2. „Ex libris Sereniss. Caroli Ferdinandi Sueciae et Poloniae Principis”.
3. „Nils Nilsson Brahe, Elbing maj 1657”.
Sigismund Vasa, s. 106, poz. 163; A. Heymowski, s. 151, 159, poz. 15.
- 29* Brigitta (Sancta), *Revelationes S(anc)tae Brigittae...* Romae, apud Ludouicum Grignanum, 1628, 2°
(2 wol.)
BN XVII.4.2493 I-II
Oprawa: Skóra brązowo-czerwona tłoczona w drobny złożony wzór roślinny tworzący bordiurę, z kartuszem pod koroną. Pośrodku dziewięciopolewa tarcza z herbami Polski, Litwy, Szwecji, Gotlandii i Wazów. Oprawa Zygmunta III.
Prow.: 1. Stanisław Pstrokoński, kanonik warmiński.
2. dar Jana Tarnowskiego arcybiskupa lwowskiego.
3. Ekslibris: „Ex Bibliotheca Universitatis Leopoliensis”.
Sigismund Vasa, s. 86, poz. 93; *Sztuka dworu Wazów w Polsce*, s. 70, poz. 131.
2-gi egz.:
Stockholm KB
Oprawa: Skóra brązowa. Na przedniej okładce wytłoczony złotem superekslibris Zygmunta III.
Prow.: 1. „Ex bibliotheca J. Rosenhane 1673”.
O. Walde II, 90.
- 30 Brożek Jan, *Arithmetica integrorum...* Cracoviae, ex typographia Matthiae Andreoviensis, 1620, 8°
Estr. 13, 362.
BUW Sd.712.80
Oprawa: Pergamin kremowy. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony superekslibris królewicza Władysława.
Prow.: 1. „Kawaler Nowodworski Tucholskiej Szkole darował”.
2. „M(agister) Andreas Kucharski”.
3. „J Fr. Skinderowicz m(anu) p(ropria)”.
4. „M(o)n(aste)rii Vąchocen(sis) Sac(cris) Ord(inis) Cisterc(ensis)”.
Marginalia nieliczne. Podkreślenia w tekście.
- 31 Budaeus Gulielmus (Budé Guillaume), *De asse (et partibus eius)*. Parissis, in aedibus Ascensianis, 1524, 2°
Brunet I, 1374
Uppsala UB
Prow.: 1. „Joannis Lasco Poloni et amicorum”.
2. „Ex libris Sereniss. Prin:is”.
3. „Ex lib. Serenissimi Regis Sigismundi”.
O. Walde II, 61-62; Heymowski, s. 161, poz. 38; Lindberg, s. 102.
- 32 Busbequius (Busbeck) Avgerius Gislenius, *Epistolae quattuor. Quarum priores due ante aliquot annos in lucem prodierunt sub nomine Itinerum Constantinopolitani et Amasiani...* Francofurti, apud hered. Andreae Wecheli, Claud. Marinum, et Joann. Aubrium, 1595, 8°
BMC 125, 422.
Västerås Stadsbiblioteket

- Prow.: 1. „Ex libr. N. Niewiescinski 1597”.
2. „Dan. Casim. Crusii”.
3. „Ser^m Principis Caroli Ferdinandi”.
- 33* Busca Gabriello, *Della architettura militare...* Milano, appresso Girolamo Bordone et Pietro Martire Locarni, 1601, 4°
Graesse II, 580.
Lund BU Kriegsv. Ingen.
Oprawa: Pergamin koloru kości słoniowej. Na przedniej okładce wytłoczony złotem superekslibris herbowy Zygmunta III.
O. Walde II, 88.
- 34* Bzowski Abraham, *Historiae Ecclesiasticae ex illustriss. Caesaris Baronii annalibus...* Tomus II... Coloniae Agrippinae, sumptibus Antonium Boetzerium, 1617, 2°
Estr. 13, 494.
Lund BU Kyrkohist. Allm.
Oprawa: Skóra czerwona (safian), Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony złotem superekslibris Zygmunta III z orderem Złotego Runa.
O. Walde II, 88; Heymowski, s. 159, poz. 12.
- 35* Bzowski Abraham, *Pontifex Romanus... Ad Sereniss. ... Sigismundi III Poloniae ... Regem.* Coloniae Agrippinae, apud Antonium Boëtzerum, 1619, 2°
Estr. 13, 498.
Lund BU Kyrkohist. Gamm.
Oprawa: Pergamin koloru kości słoniowej. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony superekslibris Zygmunta III z orderem Złotego Runa.
Prow.: 1. „Ex libris Sereniss.^m Poloniae et Sueciae Principis Caroli Ferdinandi”.
O. Walde II, 82.
- 36 Camerarius Joachim (jun.), *Symbolorum et emblematum ex herbis et animalibus Centuria III...* Norimbergae, J. Hoffman, 1590, 4°
Graesse II, 25.
BJ Cim. 5505
Oprawa: Skóra brązowa. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony superekslibris Zygmunta III z orderem Złotego Runa. Na przedniej okładce wytłoczony skrócony tytuł: „SYMBO EMBLEMA”.
Prow.: 1. „Domus Proff. Cracoviensis ad S. Barbaram Soc. Jesu...” (nieczytelnie).
2. „Grzegorz Zbroja”. (podpis ten powtarza się na innych kartach).
3. „darował Franciszek Domagalski 24/5 1855”.
- 37* Camerarius Philippe, *Operae horarum subcisivarum sive meditationae historicae auctores quam antae editae. Centuria prima.* Francofurti, typis Egenolphi Emmelii, impensis Petri Koptii, 1615, 8°
BMC 51, 489.
Lund BU Polygr.
Oprawa: Pergamin koloru kości słoniowej.
Prow.: 1. „Ex libris Ser:mi Caroli Ferdinand. Princ. Pol. et Suec.”.
O. Walde II, 82.
- 38* Canisius Heinrich Engelhardus, *Vita Sancte Virginis Mechtildis.* (Ingolstadt ?), 1601-1604, 4°
BUW Sd.28.7.14.20
Prow.: 1. „Serenissimi Principis Caroli Ferdinandi”.
2. na s. 25 pieczęć: „A(ndreas) Z(aluski) E(piscopus) C(racoviensis).
3. na k. 537 verso pieczęć ros. BUW.
- 39 Chalcondylas Laonicus, *De origine et rebus gestis Turcorum libri decem...* Basileae, per Io. Oporinum ex offic. Lud. Lucii et Mich. Martini Stellae, 1556, 2°
Uppsala UB 1500-t. Polen Fol. 8°
Prow.: 1. Biblioteka Zygmunta Augusta.
2. „Ex lib. Ser. Prin.” (Zygmunta III)
O. Walde II, 86; A. Kawecka-Gryczowa, poz. 742.

- 40 Cilli da Pistoia Alessandro, *Historia delle sollevazioni notabili seguite in Polonia gl'anni... 1606. 1607. 1608.* Pistoia, Antonio Fortunato, 1627, 4°
Estr. 14, 286-287.
Uppsala UB
Prow.: 1. „Da Pistoia Sigism. III”.
2. „De la Gardie”.
O.Walde II, 64.
- 41* Clavius Christophorus, *Horologiorum nova descriptio.* Romae, apud Aloysum Zannettum, 1599, 8°
Brunet II, 92.
Lund BU Astr.Instrum.
Oprawa: Pergamin kremowy.
Prow.: 1. „Ex libris Josephi Iusojlæ Finnonis et amicorum eius”.
2. „Ex libris Ser^{mi} Principis Vladislai”.
O.Walde II, 64.
- 42 Comitibus Petrus de, *Disputationes methaphasicæ theologicae exagitate...* Monachium, 1658, 4°
Wilno VUB II-4715
Oprawa: Pergamin. Na przedniej okładce wytłoczony supereklibris herbowy Jana Kazimierza z orderem Złotego Runa.
Laucevičius, s. 56, ilustr. 183.
- 43* Concilium Tridentinum: additis declarationibus cardinalium, ex ultima recognitione Ioannis Galle-mart: et citationibus Ioan. Sotealli... et Horatii Lucii... Antverpiae, apud Ioannem Meursium, 1644, 8°
BN XVII.3.19511
Oprawa: Pergamin kremowy. Na przedniej okładce wytłoczony supereklibris Karola Ferdynanda: pośrodku herb Wazów z orderem Złotego Runa. Nad kartuszem korona, obok wytłoczone inicjały: „C.F.P.P.”
Prow.: 1. „Ex libris Georgij Joan. Grunowski” (?)
2. „Domuiti (?) Varsav. S.J.(?) Prow. Polona”
3. „Ex Libris Cap. Lodunerolb.(?) 1692” (zapis niewyraźny, przekreślony).
4. „Ex liberalitate... Centis Dni Doctoris Sethi”.
5. „a Domino Powóhl 1812”.
6. „Ex libris V.C. Moncta 1812”.
- 44* Covarruvias a Leya (Leyra) Diego, *Opera omnia ... in duos... tomos...* Francofurti, sumptibus Sigismundi Feyerabendt, 1583, 2°
BMC 71, 301.
Lund BU (Fol.) Jur.Kanon.
Oprawa: Pergamin biały tłoczony złożonymi ornamentami i figurami.
Prow.: 1. „Ex Bibliotheca Ser^{mi} Principis Caroli Ferdinandi”.
O.Walde II, 82.
- 45 Croce Giovanni della, *Opere Spirituali che conducono l'anima alla perfetta unione con dio.* Composte dal. Ven. P.F. ... Roma, Francesco Corbolletti, 1627, 8°
Graesse II, 302.
Klasztor SS Wizytek w Warszawie.
Oprawa: Pergamin biały. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony supereklibris Jana Kazimierza: dziewięciopółowa tarcza pod koroną z herbami Polski, Litwy, Szwecji, Gotlandii i Wazów okolona łańcuchem orderu Złotego Runa. Godło Zakonu Karmelitów Bosych z napisem: „ZELO ZELATVS VSVM PRODN NEQ EXERCITVVM 3 KE”.
Prow.: 1. na k. tyt. autograf Ludwika Marii: „A La Reine”.
Sztuka dworu Wazów w Polsce, s. 101, poz. 269.
- 46* Crusius Martinus, *Annales Svevici sive Chronica...* Francofurti, ex officina typographica Nicolai Bassaei, 1595, 2°
Graesse II, 305.
Lund BU (Fol.) Hist. Ty Modet.

- Oprawa: Pergamin kremowy. Na przedniej okładce wytłoczony superekslibris Karola Ferdynanda (duży Snopek, bez korony). Wokół wytłoczone inicjały: „C.F.P.P.”
O.Walde II, 82.
- 47* Cuspinian (Kuspinian) Johann Spiesshaymer, *De caesaribus atque imp. Romanis opus insigne...* Francofurti, typis Wechelianis, apud Claudium Marnium, et heredes Ioannis Aubrii, 1601, 2°
Estr. 14, 475.
(współopr. z):
- 48* Cuspinian (Kuspinian) Johann Spiesshaymer, *Austria... cum omnibus eiusdem marchionibus, ducibus, archiducibus...* Francofurti, typis Wechelianis, apud Claudium Marnium, et heredes Ioannis Aubrii, 1601, 2°
Graesse II, 314.
(współopr. z):
- 49* Cuspinian (Kuspinian) Johann Spiesshaymer, *Viri clarissimi, divi quondam Maximiliani Imperatoris a consiliis et oratoris...* Francofurti, typis Wechelianis, apud Claudium Marnium, et heredes Ioanni Aubrii, 1601, 2°
Graesse II, 314.
Lund BU Hist.Allm.Hist.Österr.Rom.
Oprawa: Pergamin koloru kości słoniowej. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony superekslibris herbowy Zygmunta III z orderem Złotego Runa. Na przedniej okładce nad superekslibrisem wytłoczony napis: „IOANNIS CUSPINIANI”.
O.Walde II, 88.
- 50 Cyprianus Caecilius, *Opera...* in tres tomos... Parisiis, apud Sebastianum Niuellium, 1603, 2°
BMC 75, 23.
Västerås Stadsbiblioteket
Oprawa: Skóra brązowa. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony złotem superekslibris herbowy Zygmunta III. Na przedniej okładce wytłoczony napis: „OPERUM CYPRIANI TOMUS I”.
Prow.: 1. „Ex bibliotheca Johannis Rosenhane – C.F. Ecklefs exl.”
- 51* Delphinus Julius, *In III Galeni artis medicinalis lib. Explanatio...* Venetiis, apud Io. Franciscum Camotium ad signum Pyramidis, 1557, 4°
(współopr. z): Bassianus L.P., *Iatrologia* (poz. 11)
O.Walde II, 87.
- 52* Delrius (Delrio) Martinus, *Disquisitionum magicarum libri sex...* Moguntiae, J.Albinum, 1603, 2°
Brunet II, 579.
BKórnicka Cim.F.4204
Oprawa: Pergamin biały. Na przedniej okładce złożony superekslibris Władysława IV.
- 53 Denyse Nicolas, *Sermones aestivales de tempore...* Hagenau, in officina Industrii Henrici Grau, 1510, 4°
Benzing 22, poz. 94.
Uppsala UB
Oprawa: XVI w. obcego pochodzenia.
Prow.: 1. „Johannes Valewski 1562 Stockholmiae”.
2. „Ex libris Serenissimi Regis Poloniae” (Zygmunta III).
Hartleb s. 159; Sprawozdania s. 88-89; A.Kawecka-Gryczowa s. 117.
- 54 Dresner Tomasz, *Institutionum iuris Regni Poloniae libri IV. ex Statutis et Constitutionibus collecti...* Zamosci, Druk Acad., 1613, 4°
Estr. 15, 307.
BKórnicka sygn. 11832
Prow.: 1. „Vladeslai Sigismundi”.
- 55 Durandus Gulielmus a Sancto Porciano, *Super Sententias theologicas Petri Lombardi commentarium...* Parisiis, apud Carolam Guillard, vid. Cl. Chevallonii et Desbois, 1550, 2°
Uppsala UB Teol.Skolos.
Prow.: 1. Biblioteka Zygmunta Augusta.

2. „Ex libris serenissimi Principis Sigismundi”. (Zygmunta III).
A.Kawecka-Gryczowa, poz. 417.
- 56 Errard Johann, *Fortificatio, das ist Künstliche und wolgegründte Demonstration und Erweisung...* Francofurti a Mayn, bey Wolffgang Richters, 1604, 2°
Stockholm KB
Oprawa: Skóra brązowa, tłoczenia złotem. Pośrodku wytłoczony superekslibris herbowy Zygmunta III z orderem Złotego Runa. Wokół arabeski.
Lindberg s. 119, poz. 21; Sigismund Vasa s. 79, poz. 74.
- 57* Facius (Faccius) Bartholomaeus, *De rebus gestis ab Alphonso primo Neapolitanorum Rege Commentarium libri decem...* Lugduni, apud haeredes Sebast. Gryphii, 1560, 8°
Graesse II, 546.
Lund BU Hist.Ital.
Oprawa: Pergamin koloru kości słoniowej. Na przedniej i tylnej okładce złożony superekslibris herbowy Zygmunta III z orderem Złotego Runa.
O.Walde II, 88.
- 58* Fendt Tobias, *Monumenta clarorum doctrina praecipue toto orbe terrarum vivorum collecta passim et maximo impendio cura et industria...* Francofurti ad Moenum, Impensis Sigismundi Feirabendi, 1589, 2°
Lund BU Biogr.Allm.
Oprawa: Pergamin koloru kości słoniowej. Na przedniej okładce złożony superekslibris herbowy Zygmunta III z orderem Złotego Runa.
O.Walde II, 88.
- 59* Fiaschi Cesare, *Trattato dell'imbrigliare, atteggiare et ferrare cavalli...* Venetia, appresso Vincenzo Somosco, 1603, 8°
Lund BU Sport.
Oprawa: Pergamin biały.
Prow.: 1. „Ex libris Ser^{mi} Principis Vladisla”.
O.Walde II, 88.
- 60* Fludd Robert, *Utriusque cosmi maioris scilicet et minoris methaphysica...* T. 1. Oppenheimii, impensis Iohannis Theodori de Bry, typis Hieronymii Galleri, 1617, 2°
Graesse II, 607.
Lund BU Polygr.(Fol.)
Oprawa: Pergamin kremowy. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony superekslibris herbowy Karola Ferdynanda. Wokół wytłoczone inicjały: „C.F.P.P.”
O.Walde II, 82.
(współopr. z:)
- 61* Fludd Robert, *De praeternaturali utriusque mundi historiae. Tomi secundi. Tractatus secundus.* Francofurti, typis Erasmi Kempfferi, sumptibus Joan. Theodori de Bry, 1621, 2°
(współopr. z:)
- 62* Fludd Robert, *Veritatis proscensium in quo aulaeum erroris tragicum dimovetur siparium ignorantiae scenicum complicatur... in appendicæ quadam a Joanne Keplero, nuper in fine Harmoniae suae Mundanae edita...* Francofurti, typis Erasmi Kempfferi, sumptibus Joan. Theodori de Bry, 1621, 2°
(współopr. z:)
- 63* Fludd Robert, *Anatomiae amphitheatrum effigie triplici, more et conditione varia, designatum,* Francofurti, sumptibus Iohannis Theodori de Bry, ex typographia Erasmi Kempfferi, 1623, 2°
Lund BU Polygr. (Fol.).
- 64 Folengius Ioannes Baptista, *In canonicas Apostolorum epistolas, videlicet D. Iacobi unam, D.Petri duas ac D.Ioannis primam commentarii.* Lugduni, apud Seb.Gryphium, 1555, 8°
Ossol. XVI.O.9577.
Prow.: 1. Biblioteka Zygmunta Augusta.
2. „Ex libris Serenissimi Principis” (Zygmunta III).
3. „Iacobi Holsz. Pl. Bresten” (XVII).
A.Kawecka-Gryczowa, poz. 426.

- 65 Fontana Domenico, *Della transportatione dell'Obelisco Vaticano, et delle fabbriche di... Papa Sisto V...* Roma, appresso Domenico Basa, 1590, 2°
Brunet II, 1329.
Stockholm KB
Oprawa: Skóra czerwona z mozaikową złożoną dekoracją w stylu włoskim à la fanfare. Pośrodku na czteropolowej tarczy owalnej z herbami Polski i Litwy umieszczona w sercu połowym mała czteropolowa tarcza z herbem Szwecji (bez herbu Gotlandii), bez herbu Wazów. Egzemplarz ofiarowany Zygmuntovi III przez papieża Sykstusa V.
Heymowski, s. 151, 159, poz. 13; Sigismund Vasa, s. 78, poz. 73.
- 66* Fragoso Baptista, *Regimen Reipublicae Christianae, ex Sacra Theologia, et ex utroque iure ad utremque forum tam internum...* Lugduni, sumpt. haered. Gabr. Boissat, et Laurentii Anisson, 1641, 2°
Lund BU Fol.Filos.Statsl.
Oprawa: Pergamin biały.
Prow.: 1. „Sermi Caroli Ferdinandi Principis Pola. et Suecia”, „Ex libris Sermi Caroli Ferdinandi Principis Polonia et Suecia”.
O.Walde II, 82.
- 67 Fulgentius Afer, *Opera, librorum multorum accensione locupletata.* Antverpiae, apud C. Plantinum, 1573, 8°
BMC 117, 367.
Wilno VUB II-4713.
Oprawa: Skóra brązowa. Na przedniej okładce wytłoczony złotem supereklibris herbowy Zygmunta III z orderem Złotego Runa. Nad supereklibrisem wytłoczono: „OPERA D FVLGEN”.
Prow.: 1. „Ex libris R.D. Stanisłai Joltok”.
Laucevičius, s. 56, ilustr. 182.
- 68* Galilei Galileo, *De maculis solaribus et stellis circa lovem errentibus accuratior disquisitio ad Marcum Velsorum,* Augsburg, „Ad insigne Pinus”, 1612, 4°
Graesse III, 16.
(współopr. z):
- 69* Galilei Galileo, *Tres epistolae de maculis solaribus.* Augsburg, „ad insigne Pinus”, 1612, 4°
Graesse III, 16.
BJ Cim. 5006-5007.
Oprawa: Pergamin biały. Pośrodku wytłoczony złotem supereklibris herbowy Zygmunta III.
Prow.: 1. „Bibliothecae Collegii Tor(unen)is An. 1758”.
Sztuka dworu Wazów w Polsce, s. 69, poz. 128.
- 70* Gebhard Brandanus Heinrich, *De principiis (et) dignitate juris prudentiae tractatus philosopho-iuridicus longe pulcherrimus...* (Gera), typographo Rutheno-Gerano, 1613, 8°
BUW Sd. 28.20.3.2280.
Oprawa: Pergamin czerwony. Na przedniej okładce wytłoczone inicjały: „VSP”.
Prow.: 1. „Ex libris Sermi Principis Vladisłai”.
2. „Caroli Ferdinandi”.
3. Biblioteka Załuskich.
- 71* Godefroy Denis (Gothofred Dionysius), *Antiquae historiae ex XXVII authoribus contextae libri VI... opera.* Argentorati, impensis Lazari Zetneri, 1604, 8°
BMC 126, 438.
Lund BU Hist. Allm.
Oprawa: Pergamin biały.
Prow.: 1. „Ex libr: Niewiescinski”.
2. „Danielis Casimiri Krusii”.
3. „Ser.mis Principis Caroli Ferdinandi”.
Marginalia i podkreślenia w tekście.
O.Walde II, 74.
- 72* Godefroy Denis, *Consuetudines Aurelianae civitatis, Clariss. Iure consulti Pyrrhi Angelbermei Aurelianensis civitatis...* Francofurti, ex officina typographica Nicolai Bassaei, 1598, 2°

Lund BU Fol.Jur.Rättshall.Fr.
(wspólpr. z): Statuta Regni Galliae (poz. 138)
O.Walde II, 88.

- 73 Gorlaeus Abraham, *Dactylotheca seu annulorum sigillarum quorum apud priscos tam Graecos quam Romanos usus... promptuarium...* Leyden (?), 1601, 4°
Brunet II, 1671.
Uppsala UB
Oprawa: Pergamin biały. Na przedniej okładce wytłoczony superekslibris herbowy Zygmunta III.
Prow.: 1. „Schering Rosenhane”.
O.Walde II, 89.
- 74* Gratianus Antonius Maria, *De bello Cyprio libri quinque*. Romae, apud Alexandrum Zanettum, 1624, 4°
Graesse III, 139.
BN XVII.4.8052.
Oprawa: Skóra czerwono-brązowa (marokini). Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony złotem superekslibris herbowy Zygmunta III z orderem Złotego Runa. Ślady po metalowych klamrach.
- 75 Gravina Domenicus, *Vox torturis seu de Florenti usque ad nostra tempora et aliorum sacrarum religionum statu*. Coloniae Agrippinae, 1638.
BMC Compact ed. 10, 1156, poz. 871.
Wilno VUB III-418.
Oprawa: Skóra brązowa. Pośrodku wytłoczony superekslibris herbowy Władysława IV.
Prow.: 1. „Benedictus Szamotulski (Cons.) Reg.”.
Laucevičius, s. 56, ilustr. 184.
- 76* Gretser Jacobus, *Opera omnia...* Ingolstadii, ex typographo Ederiano, apud Elisabethum Angermariam viduam, 1616, 2°
Lund BU (Fol.) Teol.Rom.Kat.
Oprawa: Skóra brązowa. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony złotem superekslibris herbowy Zygmunta III z orderem Złotego Runa.
O.Walde II, 88.
- 77 Gregorius Nyssenus, *Opera...* de Graeco in Latinum sermonum conversa... 2 ed. Basileae, per Eusebium Episcopium, et Nicolai fratris haered., 1571, 4°
Graesse III, 148.
Västerås Stadsbiblioteket
Prow.: 1. „Ex libr: N. Niewiescinski. A(o) Di 1586”.
2. „Johan Albini”.
3. „M. Aleksandrj Glaserj Wartbergj”.
4. „Ex libris Caroli F(erdinandi)”.
- 78 Groicki Bartłomiej, *Porządek sądów y spraw mieyskich prawa maydeburskiego...* Cracoviae, druk. Franc. Cezarego, 1629, 4°
Estr. 17, 406
Ossol. XVII.2780.
Oprawa: Pergamin biały. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony złotem superekslibris z herbem Wazów.
- 79* Helmond, *Chronica Slavorum seu Annales... Accessit item Historia vita Henrici IIIII...* Francofurti, apud Andream Wechelum, 1581, 2°
Brunet II, 91.
Lund BU Hist.Tysk.Medelt.
Oprawa: Pergamin koloru kości słoniowej. Na przedniej okładce wytłoczony złotem superekslibris herbowy Zygmunta III z orderem Złotego Runa.
O.Walde II, 88.
- 80* Hippocrates, *Principis libelli aliquot, ad artem medicam praeparatorii, recens per Ianum Comarium...* latina lingua conscripti... Basileae, ex officina Io. Oporini, 1543, 4°
Short Cat. 406.

Lund BU Klass.Graek.
(współopr. z): Bassianus L.P., Iatrologia. (poz. 11).
O.Walde II, 87.

- 81 *Horae ad usum Ecclesiae Romanae* (tzw. *Modlitewnik królowej Bony*). rkps, Florencja 1492, 8° pergamin
Zamek Królewski w Warszawie.
Oprawa: XIX w.: czerwony aksamit pokryty srebrnym filigranem. Na przedniej okładce medalion z emalii białej Orzeł na czerwonym tle. Na tylnej okładce medalion z Pogonią i herbem Sforzów.
Prow.: 1. (Wazowie).
2. Biblioteka wilanowska. (Ręką S. Potockiego napisana w j. franc. historia Modlitewnika).
3. Zamek Królewski w Warszawie.
4. w l. 1939-1959 zdeponowany w Kanadzie.
5. Muzeum Narodowe w Warszawie.
6. w 1984 r. (6.VI.) przekazany Zamkowi Królewskiemu.
J. Lileyko, Dawne zbiory Zamku Królewskiego w Warszawie. Warszawa 1983, s. 34-35.
- 82 Hosius Stanisław, *Opera... Antverpiae*, in aed. vid. et haer. Io Stelsii, 1571, 2°
Estr. 18, 288.
Stockholm KB
Prow.: 1. Biblioteka Zygmunta Augusta.
2. „Ex libris Sermi Sigismundi Regis Poloniae et Suetiae”.
3. „Ex liberalitate Sereniss. Gustavi Adolphi donatum venerabili D. Engelberto Lulensium pastori paterno affini carissimo Iohannes Bureus dddt”.
4. „Kostar 3 /gr Koppermint Stockholm d.29 Febru.1752”.
Lindberg, poz. 20; A.Kawecka-Gryczowa, poz. 441.
- 83* Inchofer Melchior, *Annales Ecclesiastici Regni Hungaricae...* Romae, typis Ludovici Grigniani, 1644, 2°
Graesse II, 269.
Lund BU Kyrkohist. Österr.(Fol.).
Oprawa: Pergamin kremowy. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony supereklibris Karola Ferdynanda z inicjalami „C.F.P.P.”.
O.Walde II, 82.
- 84 Iosephius Flavius, *Opera*. (Ed. Arnoldus Peraxylus Arlenius). Basileae, Hier. Froben et Nic. Episcopus, 1544, 2° (Tytuł także w j. greckim, tekst grecki).
Uppsala BU Bokband 1500-t. Polen. Fol.6.
Prow.: 1. Biblioteka Zygmunta Augusta.
2. „Ex libris Serenis-i Principis” (Zygmunta III).
O.Walde II, 86; A.Kawecka-Gryczowa, poz. 765.
- 85 Jovius Paulus (Giovio Paolo), *Historiarum sui temporis tomus primus*. Florentiae, in offic. Laur. Torrentini, 1550, 2° (wol. 2).
Uppsala UB Allm. Hist. nyer. (Rr 3).
Prow.: 1. Biblioteka Zygmunta Augusta.
2. „Ex libris Serenis-i Prin-is”, „Ex libris Sermi Regis Sigismundi” (Zygmunta III).
O.Walde II, 86; A.Kawecka-Gryczowa, poz. 768.
- 86* Justynianus Petrus, *Rerum Venetarum ab Urbe Condita ad annum MDLXXV Historia...* Argentorati, sumptibus Lazari Zetzneri Bibliop, 1610, 2°
BMC 169, 390.
Lund BU Hist. Ital. Lokal hist. (Venadig).
Oprawa: współczesna, kolorowy karton.
Prow.: 1. „Ex libris Ser^mi Principis Caroli Ferdinandi”.
O.Walde II, 83.
- 87* Knapski Grzegorz, *Thesauri polono-latino-graeci...* Tomus tertius. Cracoviae, Fr. Cezary, 1632, 4°
Estr. 19, 337.
BUW 4.10.3.10.

- Oprawa: Skóra (odcień naturalny). Pośrodku wytłoczony superekslibris z herbem Wazów i orderem Złotego Runa.
Prow.: 1. „Ex Bibliotheca Monasterij s. fvnis in Caluo Monte Empsk. Cracou. R. 9 A^o 1635”.
2-gi egz.:
Bibl. Łopacińskiego w Lublinie P-17-q-149.
Oprawa: Skóra brązowa. Pośrodku wytłoczony superekslibris Władysława IV.
Prow.: 1. „Emptus anno 1709 31 Jan... (zakreślone) a dno Neuman.”.
2. „Ex libris Joannis Wybranowski” (nazwisko zakreślone).
3. „Ex Biliotheca Adal(berti) Laszowi(cz)”.
4. „Bibliothecae Collegii Lucoviensis S(cholarum) P(iarum) 1825 anno”.
- 88 La Bigne Margarinus, *Sacrae bibliothecae Sanctorum Patrum seu scriptorum ecclesiasticorum probabiliū, tomi novem...* Parisiis, 1589, 2° (5 wol.)
Västerås Stadsbiblioteket
Oprawa: Skóra brązowa. Na przedniej okładce wytłoczony złotem superekslibris herbowy Zygmunta III. Wokół stylizowane ornamenty roślinne.
Prow.: 1. „Ex lib. C.F. Muhrbeck Carolicor. 1770”.
Lindberg, s. 120.
- 89* Lapini Frosino, *Institutionum Florentina Lingua libri duo*. 2 ed. Florentiae, apud Juntas, 1574, 8°
BMC 184, 244.
BUW 28.2.12.15.
Oprawa: Pergamin biały.
Prow.: 1. „Ser^{mi} Principis Caroli Ferdinandi”.
2. Biblioteka Załuskich
- 90* Lazius Wolfgang, *De aliquot gentium migrationibus, sedibus fixis, reliquiis, linguarumque...* libri XII. Basileae, per Ioannem Oporinum, 1557, 2°
Graesse IV, 130.
Lund BU (Fol.) Arkeol. Allm.
Oprawa: Pergamin biały. Na przedniej okładce, na dole, wytłoczono złotem rok oprawy: „1595”.
Prow.: 1. „Ex lib. Niewiescinski”.
2. „Ex libris Ser^{mi} Principis Caroli Ferdinandi”.
Podkreślenia w przedmowie.
O.Walde II, 74.
- 91 Lerbeke Hermannus de, *Cronicon comitum Schawenburgensium...* Francofurti, Erasmi Kempferi, 1620, 4°
BMC 190,4.
BN XVII.3.21886.
Oprawa: Pergamin biały. Na przedniej okładce wytłoczony superekslibris Wazów z orderem Złotego Runa oraz inicjały: „C.F.P.P.”.
Prow.: 1. „dar Henryka Bukowskiego”.
2. „Muzeum w Rapperswilu”
Sztuka dworu Wazów w Polsce, s. 107, poz. 293.
- 92* Lipsius Iustus, *Saturnalium sermonum libri duo, qui de gladiatoribus*. Antverpiae, ex officina Plantiniana, apud Joannem Moretum, 1594, 4°
(współopr. z):
- 93* Lipsius Justus, *Admiranda sive De Magnitudine Romana libri quattuor...* Antverpiae, ex officina Plantiniana, apud Joannem Moretum, 1604, 4°
(współopr. z):
- 94* Lipsius Justus, *Dissertatiuncula apud princeps: item C. Plinii panegyricus Liber Traiano dictus...* Antverpiae, ex officina Plantiniana, apud Joannem Moretum, 1594, 4°
BN XVI.Qu. 4004-4006.
Oprawa: Pergamin kremowy. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony superekslibris herbowy Zygmunta III z orderem Złotego Runa.
Prow.: 1. „Ex libris Ser^{mi} Principis Vladislai”.

2. „Ex Donat. S.R.M^{ms} Domus prof. Vars. Soc. Jesu 1660”.
3. Exlibris: „Z Księgozbioru Zygmunta Czarneckiego”, ręczny zapis „N.K.2150”.
- 95* Lipski Andrzej, *Practicarum observationum ex Jure Civili et Saxonico collectarum, et ad stylum usumque Judiciarum Curiae Regalis accomodatarum Centuria prima...* Rigae Livonum, excudebat Nicolaus Mollinus, 1602, 4°
Estr. 21, 316.
Biblioteka Kapitulna w Łowiczu, sygn. 1173.
Oprawa: Pergamin koloru kości słoniowej. Na przedniej okładce wytłoczony superekslibris herbowy Zygmunta III. Bardzo skromne tłoczenie złotem. Na tylnej okładce w owalnej ramce ozdobnej wytłoczony ekscentryczny kartusz herbowy ze znamieniem Grabie.
Prow.: 1. J.A. Lipski.
2. „Post Perillustri Paprocki”.
3. „Ecclesiae Collegiatae Lovicensis”.
Na k. dedykacyjnej niewyraźne zapisy rękopiśmienne atramentem.
Z. Skielczyński, Superekslibrisy z Biblioteki Kapitulnej w Łowiczu, „Studia Theologica Varsaviensa”, R.28:1990 nr 1, s. 251-252.
- 96 Lycosthenes Conradus (Wolffhart Konrad), *Prodigiorum ac ostentorum chronicon*. Basileae, per Henr. Petri, Aug., 1557, 2°
Skokloster
Prow.: 1. Biblioteka Zygmunta Augusta.
2. „Ex lib(is Serenissimi) P(rincipis)” (Zygmunta III).
3. „Johan Mōör daje Johannesowi Bureusowi 29 VI 1600”.
4. „Johan. Messenii 1626”.
5. „Carl Gustaf Bielke”.
6. „Sten Bielke”.
O. Walde II, 86; A.Kawecka-Gryczowa, poz. 941.
- 97* Łubieński Stanisław, *Opera posthuma, historica, historico-politica...* Antverpiae, apud Joannem Meursium, 1643, 2°
Estr. 21, 441.
BN XVII.4.3274.
Oprawa: skóra czerwona (marokin) z bogato złoconą ornamentyką. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony złotem superekslibris herbowy Wazów (Władysław IV): czteropolowa tarcza z herbami Polski i Litwy, na niej tarcza z herbem Szwecji i Gotlandii. W polu sercowym herb Wazów. Ślady po skórzanych wiązaniach.
Prow.: 1. „Gustavus Adolph. de la Gardie”.
2. „Ex Libris Cap. (?) Lodunevolb. (?) 1692” (zapis nieczytelny, przekreślony).
3. „Ex libris Georgij Joan Grunowski” (?).
4. „Domuiti (?) Varsav. SJ Prov. Polona”.
5. „Ex liberalitae... Centis/Dni Doctoris Sethi, Domino Powóhł 1812”.
6. „Ex libris V.C. Moncta 1812”.
7. „Dar Henryka Bukowskiego”.
- 98* Magini Giovanni Antonio, *Novae coelestium orbium theoricæ congruentes cum observationibus N. Copernici*. Venetiis, ex officina Damiani Zenarii, 1589, 4°
Graesse IV, 336.
Lund BU Astron.Allm.
W tekście liczne podkreślenia.
(współopr. z):
- 99* Magini Giovanni Antonio, *De planis triangulis liber unicus...* Venetiis, apud Io.Baptistam Ciottum, 1592, 4°
Graesse IV, 336.
Lund BU Astron. Allm.
(współopr. z):

- 100* Magini Giovanni Antonio, *Tabula tetragonica seu quadratorum numerorum com suis radicibus...* Venetiis, apud Io. Baptistam Ciottum, 1592, 4°
Graesse IV, 336.
Lund BU Astron. Allm.
Oprawa: Pergamin biały.
Prow.: 1. „Danielis Casimirij Krusij”.
2. „Ex Libris Serenissimi Principis Caroli Ferdinandi”.
3. „Match. 4° N° 294” (przekreślone), „Match. 443”.
O.Walde II, 76.
- 101* Messen (Messenius) Jan, *Genealogia Sigismundi tertii...* Dantisci, viduae Guillemthanae, 1609 (1608), 16°
Estr. 22, 305.
BN W.19291.
Oprawa: Pergamin koloru kości słoniowej. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony złotem superekslibris herbowy Zygmunta III z orderem Złotego Runa. Ślady po wiązaniach.
Prow.: 1. „Erasmus a Landen”.
2. pieczęć: „Biblioteka Puławska”.
3. Biblioteka Potockich w Wilanowie.
Sztuka dworu Wazów w Polsce, s. 70, poz. 129 podano r. wyd. 1612.
- 102* Meteren Emmanuel von, *Historia Belgica...* (Antverpiae, 1597) 2°
Brunet III, 1677.
Lund BU Hist. Nederl. (Fol.).
Oprawa: Pergamin kremowy. Na przedniej okładce wytłoczone inicjały: „VSP”.
O.Walde II, 88.
- 103 Morus Thomas, *Lucubrationes, ab innumeris mendis repurgatae*. Basileae, apud Episcopum, 1563, 8°
Östersund Jamtland Läns Bibliotek
Prow.: 1. „Georg Scherhackl ab Hartenfelds... 96”.
2. „Us. Princ.Karl Ferdinands bibliot. Jazdow (vid. Warschau)” (Karola Ferdynanda).
- 104 Niszczycki Krzysztof Karol, *Iuris Universi Conclusio ad ... Vladislaum...* Romae, 1611, 4°
Estr. 23, 161 podaje m.wyd.: Maceratae, typis Seb. Martellini.
Linköping
Oprawa: Skóra czerwono-brunatna (safian). Na przedniej okładce wytłoczony stylizowany Orzeł w koronie, na którym umieszczono czteropolową tarczę z herbami Szwecji i Gotlandii. W polu sercowym mała tarcza z herbem Wazów. (Egzemplarz Władysława IV).
Collijn, s. 395; Sprawozdania..., s. 315; Heymowski, s. 151, 159.
- 105* (Ordnungen) *Der Erst Theyl. Aller des Heyligen Römischen Reichs Ordnungen gehaltener Reichsstäge und Abschiedt*. Teil 1-2. Mainz, durch Franz Behem, 1560, 4° (2 wol.).
Lund BU (Fol.) Jur. Rättskan. Tyskl.
Oprawa: Pergamin koloru kości słoniowej. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony złotem superekslibris herbowy Zygmunta III z orderem Złotego Runa.
O.Walde II, 88.
- 106 (Ossoliński Jerzy), *Statuta Incltyi ac Heroici Ordinis Equitum Immaculae Virginis*. 4°
Estr. 23, 483.
Druk na pergaminie. Rzadkość oznaczona pięcioma gwiazdkami,
BCZart. saf.33699 I.
Oprawa: Skóra wiśniowa, kozłowa. Na przedniej okładce wytłoczony superekslibris Władysława IV. Na tylnej okładce – Orzeł z okresu Wazów.
Prow.: 1. Biblioteka Jana III Sobieskiego.
2. Biblioteka Żaluskich.
3. Biblioteka Porycka.
4. Biblioteka Stanisława Augusta Poniatowskiego.
5. T. Czacki, 1798 r.
- 107 Papa Guido (de la Pape), *Consilia... cum repertorio*. Lugduni, in offic. Io Crespin, 1533, 8°

- Uppsala UB
Prow.: 1. Biblioteka Zygmunta Augusta.
2. „Ex libris Serenissimi Principis” (Zygmunta III).
O.Walde II, 59; A.Kawecka-Gryczowa. poz. 241.
- 108 Papa Guido (de la Pape), *Singularia... Lugduni, ex offic. Nic. Petit et Hect. Penet, 1533, 8°*
Uppsala UB
Prow.: 1. Biblioteka Zygmunta Augusta.
2. „Ex libris Serenissimi Principis” (Zygmunta III).
A.Kawecka-Gryczowa, poz. 242.
- 109* Paradinus (Paradin) Gulielmus, *De motibus Galliae, et expugnato receptoque Itio Caletorum anno 1558. Lugduni, apud Ioan. Tornaesium et Gul. Gazeium, 1558, 8°*
Lund BU Hist. It.
O. Walde II, 88.
(współopr. z): Facius B. De rebus gestis... (poz. 57)
- 110 Pennotus (Pennotto) Gabriel, *Generalis totius sacriordinis clericorum canonicorum historia... tripartita. Coloniae, Gerhard Gresenbruck, 1630, 2°*
BGdańska PAN
Oprawa: Skóra brązowa. Na przedniej okładce wytłoczony herb Wazów.
Prow.: 1. „Ex libris Senatus Gedanensis”.
- 111 Persona Gobelinus, *Cosmodromium, hoc est chronicon universale (com)plectens res ecclesiae et re(ipublice)... Francofurti, apud Andreae Wecheli hered. Claudium Marnium et Joannem Aubrium, 1599, 4°*
Short Cat. 684.
Västeås Stadsbiblioteket
Prow.: 1. „Ex libr. N. Niewiescinski 1602”.
2. „Dan Casim. Crusii”.
3. „Ex libris ser:mi Caroli Ferdinandi”.
- 112* Petavius (Petau) Dionysius (Denis), *De doctrina temporum ... Lutetiae Parisiorum, sumptibus Sebastiani Cramoisy, 1627, 2°*
Brunet IV, 528.
Lund BU Kronol. (Fol.).
Oprawa: Pergamin kremowy. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony superekslibris Karola Ferdynanda z inicjałami: „C.F.P.P.”.
Prow.: 1. „Ex libris Sermi Caroli Ferdinandi Principis Pol(oni)ae et Suetiae”.
O.Walde II, 83.
- 113* Plater Felix, *De corporis humani structura... Basileae, typis Conradi Waldkirchi, 1603, 2°*
Lund BU Med.Anat.
Oprawa: Pergamin kremowy. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony superekslibris herbowy Zygmunta III z orderem Złotego Runa.
O.Walde II, 88.
- 114* Plautus Titus Maccius, *M.Plauti Comoediae XX ... Basileae, (apud And. Cratandrum), 1523, 8°*
BUW 28.11.11.5.
Oprawa: Skóra brązowa, tłoczenie złotem.
Prow.: 1. „Danielis Casimiri Krusij Cracoviae emptus 15 gr.”.
2. „Ser(enissi)mi Principis Caroli Ferdinandi”.
3. „Ex libris Alb(erti) Basilij Scotnicij Emptus Crac. 25 Marci 1668 f.9”.
4. Biblioteka Załuskich.
- 115* Pomodoro Giovanni, *Geometria pratica tratta dagl'Elementi d'Euclide et altri ... Roma, appresso Stefano de Paolini, 1599, 2°*
Graesse V, 399.
BN XVI.F.3178.
Oprawa: współczesna: karton beżowy, grzbiet pokryty skórą brązową.

- Prow.: 1. „Ex libris Ser^mi Principis Vladislaⁱ”.
- 116* Pontanus Johann (Pontano Giovanni), *Originum francicarum libri VI in quibus Praeter Germaniae ac Rheni Chorographiam...* Hardervici, ex officina Thomae Henrici impensis Henrici Laurencii, Amstelodamensis Librarii, 1616, 8°
Lund BU Arkeol.Fr.
Oprawa: Pergamin kremowy. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony złotem superekslibris herbowy Zygmunta III.
O.Walde II, 88.
- 117 Porta Giovanni Battista, *De humana physiognomia ...* Neapoli, 1603, 4°
Brunet IV, 826.
Uppsala UB
Oprawa: Pergamin kremowy. Na przedniej okładce wytłoczony superekslibris herbowy Wazów.
Prow.: 1. „Sten. Bielke”.
2. B. Oxenstierna.
Konung Sigismund, s. 328.
- 118* Powodowski Hieronim, *Christologiae seu Sermonum de Christo*. Pars Prior. Cracoviae, in officina Andreae Petricovii, 1602, 4°
Estr. 25, 188.
BN XVII.3.1699.
Oprawa: Pergamin biały. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony superekslibris herbowy Zygmunta III z orderem Złotego Runa. Egz. po konserwacji.
Prow.: 1. „Nicolaus Popławski”.
2. pieczęć: „Bibliotheca OO Zamoyski”, ekslibris: „Z Biblioteki Ordynacyi Zamoyskiej roku 1815”.
- 119 Psalterium chorale una cum Hymnario toto iuxta morem et ritum... Ecclesiae Romanae ... Venetiis, Petr. Liechenstein, 1558, 2°
Uppsala UB Teol.Stor. Folio (64,16).
Prow.: 1. Biblioteka Zygmunta Augusta.
2. „Ex libris Sermi Regis Sigismundi” (Zygmunta III).
O.Walde II, 86; A.Kawecka-Gryczowa, poz. 541.
- 120* Puccitelli Virgilio, *Il ratto d'Elena, dramma musicale ...* Varschoviae, apud Joannem Trelpiński, 1638, 16°
Estr. 25, 398.
BJ Cim.5508.
Oprawa: Pergamin biały. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony superekslibris herbowy Władysława IV.
- 121* Radziwiłł Mikołaj Krzysztof, *Hierosolymitana peregrinatio ...* Brunsbergae, apud Georgium Schönfels, 1601, 4°
Estr. 26, 89.
Lund BU Res.Palest.
Oprawa: Pergamin koloru kości słoniowej. Na przedniej okładce wytłoczony złotem superekslibris herbowy Zygmunta III z orderem Złotego Runa.
O.Walde II, 88.
- 122* Reinhold Erasmus, *Prutenicae tabulae coelestium motuum ...* Tubingae, apud Osuualdum et Gregorium Gruppenbachios, 1571, 4°
Estr. 26, 197.
BUW 28.5.6.14.
Oprawa: Pergamin biały.
Prow.: 1. „Sum Ex libris M. Michaelis de Rud hor ...”
2. „Ex libris Serenissimi Principis Caroli Ferdinandi”.
3. „Canonicus Warszawiensis Excellentis ... maticus fuit opera ipsius testantur ... sum(m)a eum diligentia scripsit”.
4. Biblioteka Załuskich.

- 123* Renou Jean de, *Institutionum Pharmaceuticarum libri quinque ...* Parisiis, apud viduam Gulielmi de la Nouë et Dionys. de la Nouë, 1608, 8°
Lund BU Med.Farm.
Oprawa: Pergamin kremowy. Na przedniej okładce wytłoczony superekslibris herbowy Zygmunta III z orderem Złotego Runa.
O.Walde II, 88.
- 124* Resta Franciscus, *Meteorologia de Igneis Aereis Aqueisque Corporibus*. Roma, apud Franciscum Montanum, 1644, 8°
BMC 273, 475.
BUW 3.6.3.5.
Oprawa: Pergamin kremowy. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony superekslibris Karola Ferdynanda.
Prow.: 1. „Ex (Bibliotheca) Princ(ipis) Regii”, „Pol”, „Ex libris Ser. Principis Caroli Ferdinandi”.
2. pieczęć: „A(ndreas) Z(aluski) E(piscopus) C(racoviensis)”.
- 125* Ribadeneira Petro, *Princeps Christianus adversus Nicolaum Machiavellum ...* Antverpiae, apud Ioachimum Trognaesium, 1603, 2°
Estr. 26, 292.
Lund BU Filo.S. Stat. Rar.saml.
Oprawa: Skóra brązowa. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony kolorowy (niebiesko-żółty, biało-czerwony) superekslibris herbowy Zygmunta III okolony łańcuchem orderu Złotego Runa. Wokół stylizowane obramowania, ozdobny grzbiet, złożone brzożki kart. Na przedniej okładce nad superekslibrisem złożony napis: „Ser^{mo} Poloniae et Swetiae Regi etc. Sigismundo tertio”. Pod superekslibrisem: „ANNO 1604”. Egzemplarz po konserwacji.
- 126 Richeomus Ludwik (Richeomo Louis), *Expostulatio apologetica ad Henricum IV ...* Lugduni, apud Horatium Cardon, 1606, 8°
BMC 275, 330.
Stockholm KB
Prow.: 1. „Danielis Casim. Krusio ... A. 1636”.
2. „Ex Libris Ser:mi Principis Caroli Ferdinandi”.
O.Walde II, 76.
- 127* Rosino Johann, *Romanorum antiquitatum libri decem...* Basileae, ex officina haeredum Petri Pernaë, per Conradum Waldkirch, 1583, 2°
Short Catalogue 758.
Lund BU Arkeol.Rom.
Oprawa: Pergamin kremowy. Na przedniej okładce wytłoczony superekslibris Karola Ferdynanda oraz inicjały: „C.F.P.P.”.
O.Walde II, 76.
- 128* Rudomina Dusiatki Joannes, *Illustriora theoremata et problemata mathematica et optica...* Wilno, typis Academica, 1633, 4°
Estr. 26, 470.
BUW Sd.714.474.
Oprawa: Pergamin czerwony, tłoczenia złote z dodatkiem srebra. Superekslibris z herbami Polski i Litwy wzorowany na superekslibrisie Zygmunta Augusta. Superekslibris Władysława IV nietypowy.
Prow.: 1. „Inscriptus Catalogo Libri Colleg. Caliss. Soc. Jesu”.
2-gi egz.:
B.Czart. 57061 III
Oprawa taka sama jak w BUW.
Prow.: 1. Egzemplarz był przed r. 1830 w Puławach.
- 129* Ruff Jacob (Rueff Iacobus), *Libellus de tumoribus phlegmaticis non naturalibus*. Tiguri, apud Frosch(auer), 1556, 4°
Short Catalogue 759.
Lund BU Med.Svulst.
O.Walde II, 87.

- (Współopr. z): Bassianus L.P., Iatrologia. (poz. 11).
- 130* Ruivius Antonius, *Commentari in octo libros Aristotelis de physico auditu ... Coloniae Agrippinae, sumptibus Antonii Boetzerii*, 1610, 4°
BMC 181,91.
Lund BU Filos.
Oprawa: Pergamin biały.
Prow.: 1. „Ex libris Serenissimi Principis Caroli Ferdinand”.
O.Walde II, 83.
- 131 Sabellicus Marcus Antonius Coccius, *Decades rerum Venetarum IV*. Venetiis, Andr. Torresanus, 1487, 2°
Graesse VII, 202.
Uppsala UB 34:13.
Prow.: 1. Biblioteka Zygmunta Augusta.
2. „Ex libris Serenis. Prin-pis Sigismundi” (Zygmunta III).
O.Walde II, 86; A.Kawecka-Gryczowa, poz. 803.
- 132* Savonarola Joannis Michel, *Practica cononica*. Lugduni, apud Sabastianum Honoratum, 1560, 16°
Graesse VI, 286.
Lund BU Med.Patol.
Oprawa: Pergamin biały. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony złotem superekslibris herbowy Zygmunta III z orderem Złotego Runa. Egzemplarz po konserwacji.
Prow.: 1. „Ex 2: Bergnerska saml.”.
O.Walde II, 88.
- 133 Sigonius Carolus, *Fasti consulares ac triumpho acti a Romulo Rege usque ad Ti. Caesarem ... Venetiis, apud Pau. Manutium*, 1556, 2°
Graesse VI, 403.
Uppsala UB Hist.Rom. Urk. (E:14).
Prow.: 1. Biblioteka Zygmunta Augusta.
2. „Ex libris Serenissimi Principis” (Zygmunta III).
O.Walde II, 86; A. Kawecka-Gryczowa, poz. 804.
- 134 Skarga Piotr, *Kazania na niedziele y święta całego roku*. Kraków, Druk. Andrzeja Piotrkowczyka, 1595, 2°
Estr. 28, 142.
Uppsala UB
Oprawa: Skóra czerwono-brunatna ze złoceniami. Pośrodku wytłoczony superekslibris herbowy Zygmunta III.
Prow.: 1. „G. De la Gardie”.
O.Walde II, 89; Heymowski, s. 150, 159 poz. 9; Lindberg, s. 118, poz. 15.
- 135* Sokołowski Stanisław, *Officia propria Patronum Regni Poloniae ... Antverpiae, ex officina Plantiniana, apud viduum et Filios Joannis Moreti*, 1614, 2°
Estr. 29, 16.
Lund BU Teol.Liturg.Rom.lit.
(współopr. z): Breviarum Romanum. (poz. 25).
- 136 Sokołowski Stanisław, *Opera*. Cracoviae, In Architypographia Lazari, 1591, 2°
Estr. 29, 20-21.
BCzart. Cim. 772 III.
Oprawa: Skóra brązowa cieleca. Tłoczenia złote. Na przedniej i tylnej okładce superekslibris herbowy Zygmunta III. Oprawa datowana: „1591”.
Prow.: Książka była przed r. 1831 w Puławach.
Sztuka dworu Wazów w Polsce, s. 60, poz. 125.
- 137 Stadius Joann, *Ephemerides Novae et exactae. Joannis Stadii Leonnovthesi ab anno 1554 ad annum 1570 ... Coloniae Agrippinae, apud haeredes Arnoldi Birkmanni*, 1556, 4°
Graesse VI, 476.

- BCzart. Cim. 2432 I.
Oprawa: Pergamin biały, tłoczenia złote. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony superekslibris Zygmunta III.
Sztuka dworu Wazów w Polsce, s. 69, poz. 126.
- 138* *Statuta Regni Galliae iuxta Francorum Burgundionum Gothorum et Anglorum ...* Francofurti, impensis Ioannis Trevelli, Bibliop. 1612, 2°
Lund BU Jur.Rottskat.Fr. (Fol.).
Oprawa: Pergamin koloru kości słoniowej. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony złotem superekslibris herbowy Zygmunta III z orderem Złotego Runa.
Prow.: 1. „Bielke”.
O.Walde II, 88.
- 139 Suetonius Tranquillus Caius, *Duodecim Caesares cum Philippi Beroaldi Marcique item Antonii Sabellici commentariis ...* Lugduni, Io. Frellonius, 1548, 2°
Graesse VI, 522.
Prow.: 1. Biblioteka Zygmunta Augusta.
2. „Ex libris Serenissⁱ Principis” (Zygmunta III).
Lindberg, poz. 21; A.Kawecka-Gryczowa, poz. 806.
- 140 Szczerbic Paweł, *Promptuarium statutorum omnium et constitutionum Regni Poloniae ad usum domesticum per ... conscriptum ...* 1593, 2° rkps
Uppsala UB
Oprawa: Skóra czerwona, złoczone ornamenty. Na przedniej okładce wytłoczony superekslibris herbowy Zygmunta III.
Prow.: 1. „Magnus De la Gardie”.
O.Walde II, 89; Sprawozdania... s. 166, poz. 282.
- 141 *Talmud (Epitome Hebraicum ex Talmut)*. Venetiis, apud Marcum Ant. Jushmanum (Giustinianum), 1550-1551, 2° (2 wol.).
Uppsala UB Obr. 53:65, 53:66.
Prow.: 1. Biblioteka Zygmunta Augusta.
2. „Ex libris Ser. Princ.” (Zygmunta III).
3. „Liber Johannis Burei ex Liberalitate regia” (Gustawa Adolfa).
A.Kawecka-Gryczowa, poz. 504.
- 142 *Terentius Afer Publius, Comoediae sex, tum ex Donati commentariis ...* Parisiis, ex officina Roberti Stephani typographi Regii, 1514, 4°
Graesse VI/2, 56.
Lund BU Klass.Lat.
Oprawa: Pergamin biały ze złoceniami.
Prow.: 1. „Daniel Casimirus Krusius. The: it. IVD: CVSTOS. Wrat”.
2. „Ex Libris Ser^{mi} Principis Caroli Ferdinandi”.
O.Walde II, 76.
- 143 Thomas de Aquino, *Divi Thomae Aquinatis... tomus decimus complectens Primum partem Summae Theologicae*, Venetiis, Scotus, 1593, 2°
Graesse VI/2, 140.
Wawel Cim.20.
Oprawa: Pergamin biały. Na przedniej i tylnej okładce wytłoczony złotem superekslibris Wazów.
Prow.: Egzemplarz zakupiono w 1936 r. w Antykwariacie.
- 144* Thomas de Aquino, *Opera omnia...* Venetiis, apud Dominicum Nicolinum et Socios, (1593), 2° (T.13-14).
BUW Sd.602.433 XIII-XIV.
Oprawa: Skóra czerwona kozłowa (safian), tłoczenie złotem, złoczone obcięcia. Na przedniej i tylnej okładce superekslibris herbowy Zygmunta III z orderem Złotego Runa.
Prow.: 1. Andrzej Stanisław Żałuski (1740 r.).
2. Józef Andrzej Żałuski.
M.Sipayłło, s. 248.

- 145* Tritonius M. Antonius Utinensis, *Mythologia ... Bononiae, ex officina Alexandri Benecii, et Joannis Rubei Sociarum*, 1560, 8°
BMC 329, 397.
Lund BU Religionvet. greck.Rom.
O.Walde II, 88.
(współopr. z): Bracelli J., *De bello neapolitano...* (poz. 23).
- 146 Trzebicki Andrzej, *Manipulus orationem ab eruditis vitis Polonicae nationis diversis temporibus et occasionibus scriptarum*. Romae, haeredum Francisci Corbelletti, 1639, 4°
Estr. 31, 356.
BKórnicka 2384.
Prow.: 1. Władysław IV (?).
2. „Rafał Leszczyński”.
- 147 Valla Georgius, *Opus de expetendis et fugiendis rebus, in quo continentur: De arithmetica...* Venetiis, in aed. Aldi Romani imp. ac studio Ioannis Petri Vallae filii, 1501, 2° (2 wol.).
Uppsala UB 42, II,1.
Prow.: 1. łac. i greckie zapiski w t.2. (nieliczne) z wczesnego XVI w.
2. „Ex libris serenissimi Regis Sigismundi” (Zygmunta III).
A.Kawecka-Gryczowa, poz. 722.
- 148* Vegetius Flavius Renatus, *De re militari libri quattuor (et alia)*. Lutetiae, apud Christ. Wechelum, 1532, 2°
BUW Sd.602.138 cim.
Prow.: 1. Biblioteka Zygmunta Augusta.
2. „Ex libr. Serenis. Prin:is” (Zygmunta III), (w BUW zapis ten przypisano Karolowi Ferdynandowi).
3. Biblioteka Żaluskich, (ręką J.A. Żaluskiego: „A-B”).
A.Kawecka-Gryczowa, poz. 944.
- 149 Venero y Leyva (Venerus et (de) Leyva) Hieronymus, *Examen episcoporum*. Venetiis, apud Bertanus, 1645, 2°
Stockholm KB
Oprawa: Pergamin biały. Na przedniej okładce wytłoczony superekslibris Karola Ferdynanda z orderem Złotego Runa i inicjałami: „C.F.P.P.”.
Heymowski, s. 152, 159 poz. 18.
- 150 Vigerius Marcus (Emanuel), *Decachordum Christianum Julio II Pont. Max. dicatum ... Hagenau, in aed. Th. Andhelmi ac Io. Alberti imp. Io. Koberger*, 1517, 2°
Uppsala UB Teol. Asket. (30-259).
Prow.: 1. Biblioteka Zygmunta Augusta.
2. „Ex lib. seren. Principis” (Zygmunta III).
A.Kawecka-Gryczowa, poz. 518.
- 151 Warszewicki Krzysztof, *Caesarum, regum, et principum, unis et eiusdem partim generis et nominis ... Cracoviae, in officina Jacobi Siebeneycher*, 1603, 2°
Estr. 32, 215.
Uppsala UB
Oprawa: Aksamit czerwony. Pośrodku superekslibris z herbami Polski, Litwy, Szwecji i Gotlandii. W polu sercowym herb Wazów.
Heymowski, s. 151, 159; O.Walde II, 89.
- 152* Warszewicki Krzysztof, *De cognitione sui ipsius libri tres*. Cracoviae, in officina Iacobi Siebeneycher, 1600, 4°
Estr. 32, 216-217.
BN XVI.F.426.
Oprawa: Skóra kremowa, tłoczona w ozdobne ornamenty. Na przedniej okładce Orzeł w koronie, w polu sercowym herb Wazów. Pod herbem w obramowaniu wytłoczono: „IHS” z krzyżem.
Prow.: 1. „Dar H. Bukowskiego”.
2. pieczęć: „Muzeum Narodowe w Rapperswyl”, na wewn. okładce ekslibris: „Biblioteka raperswilska”.

- 153 Wolf Samuel, *Stephani Primi serenissimi Poloniae regis ...* Dantisci, typ. Jacobi Rhodi, 1582 (1583), 4°
Estr. 33, 267.
Västerås Stadsbiblioteket
Prow.: 1. „Ex libr. N. Niewiescinski A. 1589”.
2. „Dan. Casim. Krusij”.
3. „Ser. Principis Caroli Ferdinandi”.
- 154 Wujek Jakub, *Postilla Catholica mniejsza...* Kraków, druk. Andr. Piotrkowczyka, 1590, 2°
Estr. 33, 396.
Stockholm KB
Oprawa: Skóra biała, tłoczona złotem w ozdobny wzór roślinny. Na przedniej okładce Orzeł w koronie, w polu sercowym herb Wazów. (Zygmunta III).
Prow.: 1. „Sten Bielke”.
Sigismund Vasa, s. 106 poz. 164; Heymowski, s. 150, 159, poz. 8; Lindberg, s. 118, poz. 13.

WYKAZ EGZEMPLARZY W BIBLIOTEKACH

(liczby odsyłają do numerów spisu)

a. biblioteki polskie

BGdańska	Biblioteka Gdańska PAN – 7, 110
BJ Biblioteka	Biblioteka Jagiellońska Kraków – 36, 68, 69, 120
BKórnicka	Biblioteka Kórnicka PAN – 52, 54, 146
BN	Biblioteka Narodowa Warszawa – 9, 14, 20, 27, 29, 43, 74, 91, 92, 93, 94, 97, 101, 115, 118, 152
BUW	Biblioteka Uniwersytecka Warszawa – 10, 30, 38, 70, 87, 89, 114, 122, 124, 144, 148
BCzart.	Muzeum Narodowe, Zbiory Czartoryskich Kraków – 26, 106, 128, 136, 137
Bibl.Łopacińskiego	Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego – 87
Ossol.	Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich Wrocław – 64, 78
BSem. Duch.	Biblioteka Seminarium Duchownego Lublin – 13
Wawel	Państwowe Zbiory Sztuki na Wawelu Kraków – 143
Klasztor SS Wizytek Warszawa	– 45
Biblioteka Kapitulna w Łowiczu	– 95
Zamek Królewski w Warszawie	– 81

b. biblioteki zagraniczne

Berlin Staatsbk Deutsche Staatsbibliothek – 15

Linköping Stifts-och Landsbiblioteket – 104

Lund BU
Universitetsbibliotek – 1, 2, 3, 6, 11, 12, 16, 18, 19, 22, 23, 24, 25, 33, 34, 35, 37, 41, 44, 46, 47, 48, 49, 51, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 66, 71, 72, 76, 79, 80, 83, 86, 90, 98, 99, 100, 102, 105, 109, 112, 113, 116, 121, 123, 125, 127, 129, 130, 132, 135, 138, 142, 145

Östersund Jamlands läns bibliotek – 103

Skokloster
Skoklosters slottsbibliotek – 28, 96

Stockholm KB
Kungelige Bibliotek – 29, 56, 65, 82, 126, 149, 154

Uppsala UB
Universitets Bibliotek – 4, 17, 21, 31, 39, 40, 53, 55, 73, 84, 85, 107, 108, 117, 119, 131, 133, 134, 139, 140, 141, 149, 150, 151

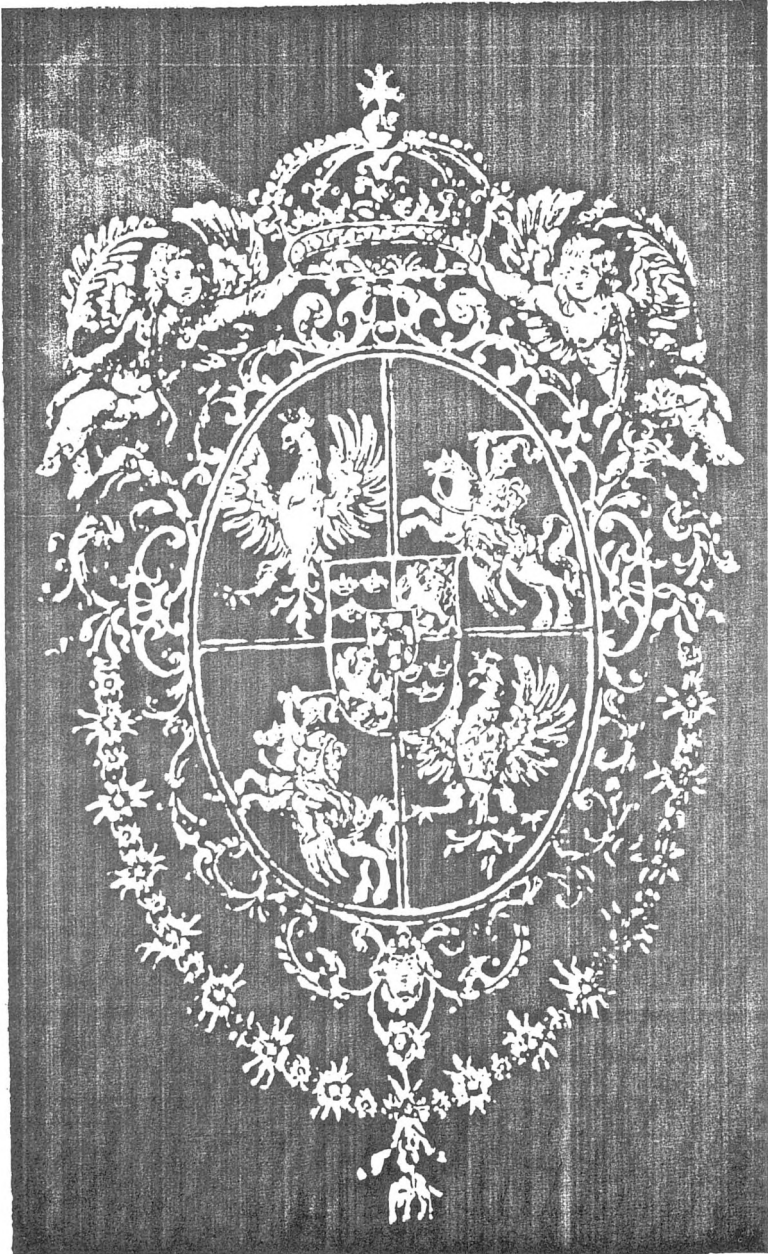
Västerås
Stadsbiblioteket – 5, 8, 32, 50, 77, 88, 111, 153

Wilno
Valstybinio V. Kapsuko Universiteto Moskoline Biblioteka – 42, 67, 75

WYKAZ SKRÓTÓW BIBLIOGRAFII I DZIEŁ CYTOWANYCH

- Benzig
J. Benzig, *Bibliographie Hagenoviensis*. Bibliographie des ouvrages imprimés a Hagenau (Bas-Rhin) au XVIe siecle, Baden-Baden 1973. Bibliotheca Aureliana I.
- BMC
British Museum. General Catalogue of printed books ... to 1955, Vol. 1-263, London 1963-1966.
- Brunet
J.Ch. Brunet, *Manuel du libraire et l'amateur de livres*, T. 1-6, 5 ed., Paris (1928).
- Collijn
I. Collijn, *Bericht über polnische Büchersammlungen in schwedischen Bibliotheken*, „Bulletin de l'Academie des Sciences de Cracovie”, 1911, s. 39-63.
- Estr.
K. Estreicher, *Bibliografia polska*, Cz. 3, T. 12-34. Kraków 1891-1951.
- Graesse
J.G.T. Graesse, *Trésor de livres rares et précieux ou nouveau dictionnaire bibliographique*, T. 1-7, Dresden 1859-1869.
- Hartleb
K. Hartleb, *Biblioteka Zygmunta Augusta*, Lwów 1928.
- Heymowski
A. Heymowski, *Reliures armoriées polonaises de l'époque des Jagellon et des Vasa dans les collection Suedoises*, W: VIIIe Congrès

- International des Bibliophiles. Varsovie...* 1973, Varsovie 1985, s. 149-162.
- I.Aur Index Aureliensis. *Catalogus librorum saeculo saeculo impressorum, Aureliae Aquensis* 1965-.
- A.Kawecka-Gryczowa A. Kawecka-Gryczowa, *Biblioteka ostatniego Jagiellona*. Wrocław 1988.
- S.Komornicki S. Komornicki, *Zabytkowe oprawy średniowieczne*, „Exlibris”, R.7:1925, s. 22-23.
- Laucevičius E. Laucevičius, *XV-XVIII a. knygu irišimai Lietuvos bibliotekose*, Vilnius 1976.
- Lindberg S.G. Lindberg, *Reliures polonaises dans les bibliothèques suédoises de l'âge Gothique, de la Renaissance et de la Réforme*, W: *VIIIe Congrès International des Bibliophiles. Varsovie...* 1973, Varsovie 1985, s. 70-121.
- Z.Nowak Z. Nowak, *Gdańskie ślady księgozbiorów znakomitych bibliofilów polskiej doby Odrodzenia*, „Roczniki biblioteczne”, R.27:1983, s. 23-46.
- Panzer G.W. Panzer, *Annales Typographici*, Vol. 1-11. Norimbergae 1793-1803. Reprint Hildesheim 1963-1964.
- Short Catalogue Short-title Catalogue of books printed in German, speaking countries and German books printed in over countries from 1455 to 1600, London 1962.
- Sigismund Vasa Sigismund Vasa och hans söner, Lidköping 1976.
- M.Sipayłto M. Sipayłto, *Polskie supereklibrisy XVI-XVII wieku w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie*, Warszawa 1988.
- Sprawozdania E. Barwiński, L. Birkenmajer, J. Łoś, *Sprawozdania z poszukiwań w Szwecji dokonanych z ramienia Akademii Umiejętności*, Kraków 1914.
- Sztuka dworu Wazów Sztuka dworu Wazów w Polsce. Wystawa w Zamku Królewskim na Wawelu maj-czerwiec 1976. Katalog, (Kraków 1976).
- O.Walde O. Walde, *Storhetstindes litterära krigsbyten. En kulturhistorisk-bibliografisk studie*, T. 2, Uppsala 1920.

1. Superekslibris Zygmunta III (nr spisu 144)

2. Superekslibris Zygmunta III, najczęściej spotykany na oprawach pergaminowych (nr spisu 23)

3. Oprawa donacyjna Zygmunta III. Okładka przednia (nr spisu 28)

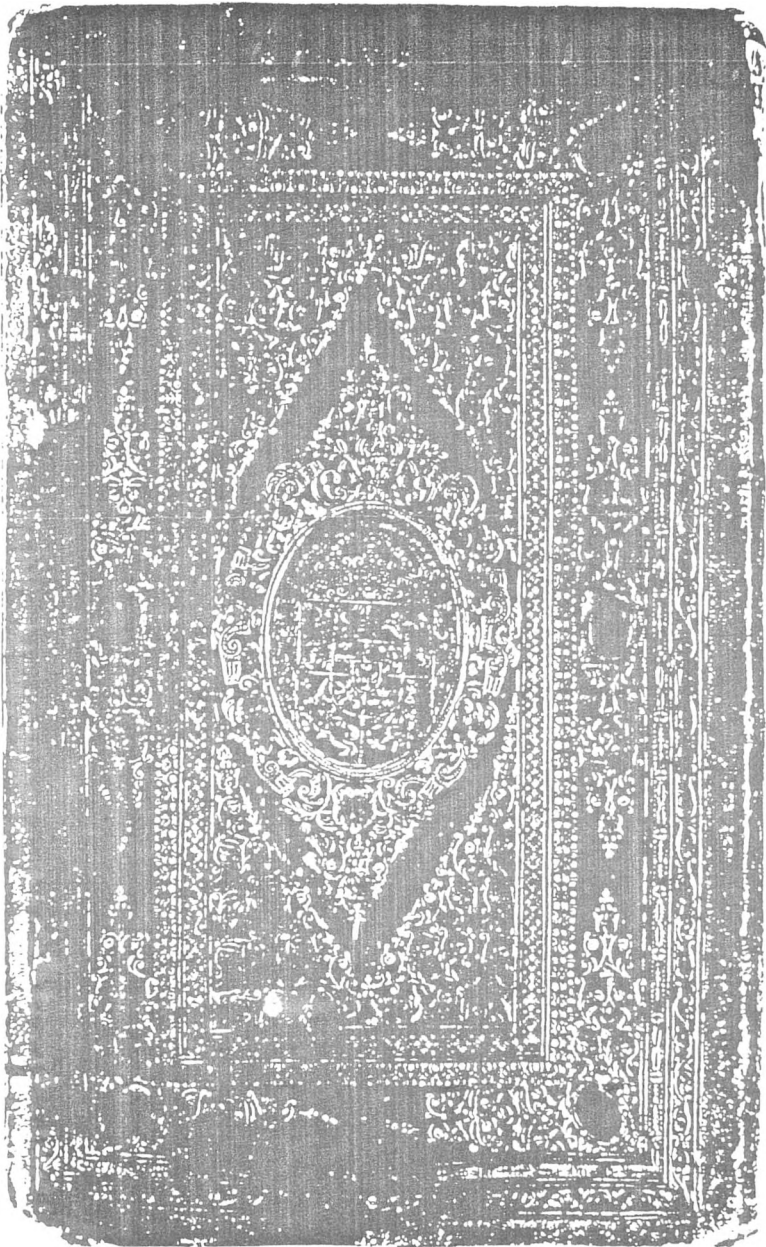

4. Oprawa książki Władysława IV. Okładka przednia (nr spisu 104)

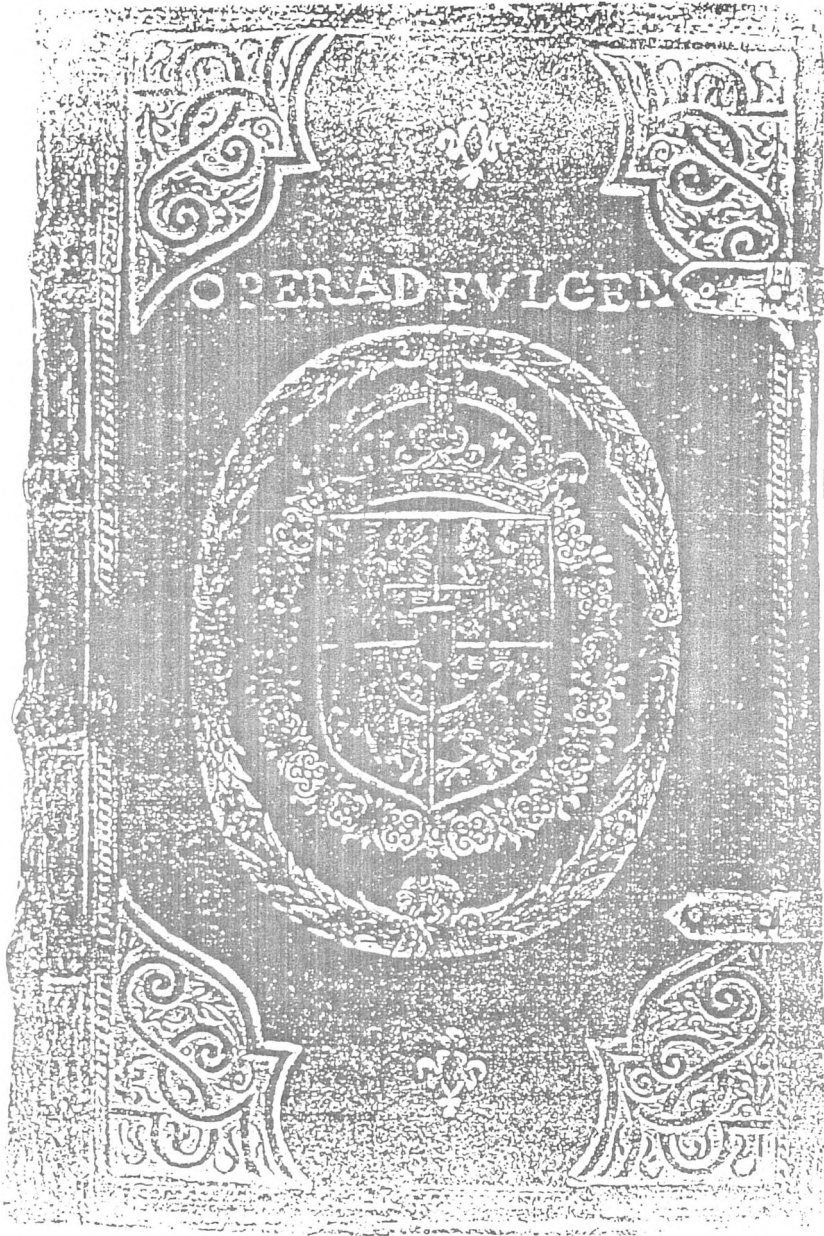

5. Oprawa książki Władysława IV. Okładka przednia (nr spisu 74)

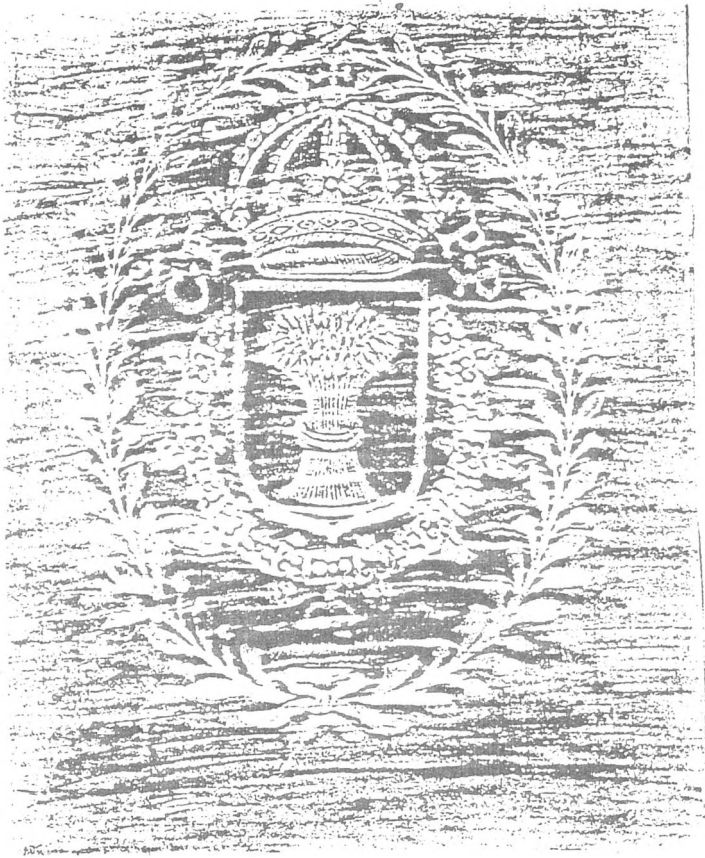

6. Oprawa książki Władysława IV. Okładka tylna (nr spisu 97)

7. Oprawa książki Jana Kazimierza. Okładka przednia (nr spisu 67)

8. Superekslibris Karola Ferdynanda (nr spisu 43)